SANDARA

AMERIKOS LIETUVIŲ TAUTINĖS SANDAROS LAIKRAŠTIS

SANDARA
LITHUANIAN WEEKLY
Published by
Lithuanian National League of America
Consisting of 100 Branches, located in all princip. Cities of the United States.
SANDARA
3236 So. Halsted St., Chicago, Ill.
Tel. Calumet 3277

METAI XVIII | 3236 SO. HALSTED STREET | Penktadienis, Birželio-June 5 d., 1931 m. | KAINA 5 CENTAI | No. 23

BRUOŽAI

Rašo V. G.

Popiežius prašomas į Lenkiją.
Ne mes dalinam medalius.
Ir kitos tautos pabunda.
Lenkų šnipai Kaune.

Kadangi tarp Italijos fašistų ir popiežiaus kilo nesusipratimai, Varšuvos dvasiškija kreipusis į Šventą Tėvą, kad jis apsigyventų Lenkijoj, Vavelio pily, senovės Lietuvos karalių pastatytoj.

Bet popiežius vargiai ar sutiks. Vatikane jis turi tokius gražius palocius ir tiek turto, kad su jais galėtų nupirkti visą Lenkiją.

Pereitam Sandaros num. mes aprašėm kaip buvo įteiktas Gedimino ordinas Miss McDowell. Ten pat pažymėjom, jog ji, Miss McDowell, padarė lietuviams daug gero.

Šitos musų pastabos susilaukė keliolikos protestų. Minėta amerikietė neužsipelnius medaliaus. Medaliai reikėję įteikti lietuviams daug daugiau pasidarbavusiems. Gal but tai tiesa. Bet medalius, juk ne Sandara davė, o Lietuvos valdžia. Musų pareiga buvo tik aprašyti kas įvyko. Jei mes dalintumėm dovanas, tai Miss McDowell gal ir nebut gavus.

Per pereitą balandžio mėnesį į Suvienytas Valstijas atvyko 3,470 ateivių, o per tą pat laiką apleido 5,647.

Sunki ekonominė padėtis daugelį ateivių verčia grįžti į savo seną tėvynę. Kiek tenka patirti, tai pusė šią vasarą išvažiuojančių į Lietuvą žada ten pasilikti.

Bėgyje pastarųjų kelių metų, Amerikoj ima reikštis savotiškas tautų karas — prieš anglų ir airių kilmies grupę. Kaip žinome, beveik visos svarbios vietos politikoj buvo atviros tik anglams ir airiams. Vokiečiai, lietuviai, lenkai, čekai ir kiti tik laiks nuo laiko ką nors pasigaudavo.

Bet išrinkimas Cermako į Chicagos miesto majorus praskynė kelią ir tolimesniam užkariavimui tų pozicijų, kurias su dideliu pavydu laiko tos dvi privilegiruotos tautinės grupės.

Milžiniškas vokiečių orlaivis, pavadintas DO-X, nusitarė perlėkti Atlantikos vandenyną. Apleidęs Europos krantus pereitų metų lapkričio 5 d. jis klajojo nuo vienos salos iki kitos, kol pagaliau nepasiekė Brazilijos krantų.

Toks ilgas užtęsimas galima paaiškinti, kad orlaivio savininkai norėjo jį išbandyti įvairiose apystovose. Nėra prasmės aklai skraidyti ir statyt pavojun keliasdešims gyvybių. Šis naujas orlaivis gali lengvai plaukioti ir juros paviršiuje.

Kaune neseniai užsibaigė pagarsėjusi lenkų šnipų byla. Vyriausias kaltininkas Šemberis gavo 9 metus kalėjimo, o kiti arba mažiau, arba visai išteisinti.

Pasak "Lietuvos Žinių" 1927 metais Šemberis nuvykęs okupuoton Lietuvon ir ten sutikęs lenkų karininką Zaleskį, kuris įkalbėjęs teikti lenkams žinias apie Lietuvos kariuomenę. Už suteiktas informacijas gaudavęs po 5 arba 10 dolerių. Pinigais dalinosi su kitais savo draugais.

Bet vieną kartą einant per demarkacinę liniją Šemberis buvo pagautas su visais slaptais dokumentais.

Min. B. K. Balutis Išvyko į Lietuvą.

Washington, D. C. — geg. 29 d., Lietuvos Ministeris Amerikos Jungtinėse Valstybėse p. B. K. Balutis "France" laivu išvyko į Lietuvą. Esamomis žiniomis, arčiau susipažinti su Europos politiniais įvykiais, pakeliui į Lietuvą, p. Balutis kuriam laikui sustosiąs Paryžiuje ir Berlyne. Grįždamas į Amerika tuo pat tikslu apsilankysiąs Londone.

Lietuvoje p. Balutis išbusiąs apie tris mėnesius. Tą laiką jis sunaudosiąs atostostogoms ir savo pažinčiai su Lietuvos aktualia padėtimi atnaujinti.

P. Balutis ketina grįžti į Ameriką apie spalių mėn. Jam nėsant Washington'e, jo pareigose jį pavaduos, kaipo Charge d'Affaires a. i., Pasiuntinybės sekretorius p. M. Bagdonas.

Progresyvus La Follette Ragina Kovot Su Bedarbe

Prez. Hooveris turėtų sušaukti kongreso ekstra posėdį

Wisconsino jauniausias senatorius La Follette paskelbė atvirą kovą bedarbei. Savo išleistame atsišaukime jis ragina prez. Hooverį imtis griežtų priemonių, kad per ateinančią žiemą šeši milijonai bedarbių nekęstų bado ir šalčio. Reikalinga esą sušaukti kongreso ekstra posėdį, kuriame butų autorizuota pradėti statybos darbai arba paskolinta pavienioms valstijoms prižiurėjimui bedarbių. Daugelis miestų, kurie šiuomi rupinos pritruko lėšų ir stabdo pašalpą. O tuom tarpu nenumatoma, kad biznis ant tiek pagerėtų, kad suteikti visiem pakankamai darbo.

Šiam La Follette žingsniui pritaria žymus senatorius W. Borah, iš Idaho. Griežtai priešingi yra dešinieji republikonai.

Žvėriškas Moterų Kerštas

Judenberge (Vokietijoj) vieno ukininko žmona susekė savo vyrą turint meilužę, jauną mergaitę. Laike vieno mergaitės pasimatymo su ukininku, jo žmona su savo seserimi puolė mergaitę, nuplėšė nuo jos drabužius ir pripylė karštos smalos į lyties organus. Tame "darbe" dalyvavo ir ukininkas, mergaitės suvedžiotojas. Jis sugriebė nelaimingą mergaitę ir įmetė ją į šaltą upelį.

Nukentėjusios mergaitės padėtis labai rimta. Kaltininkai suimti.

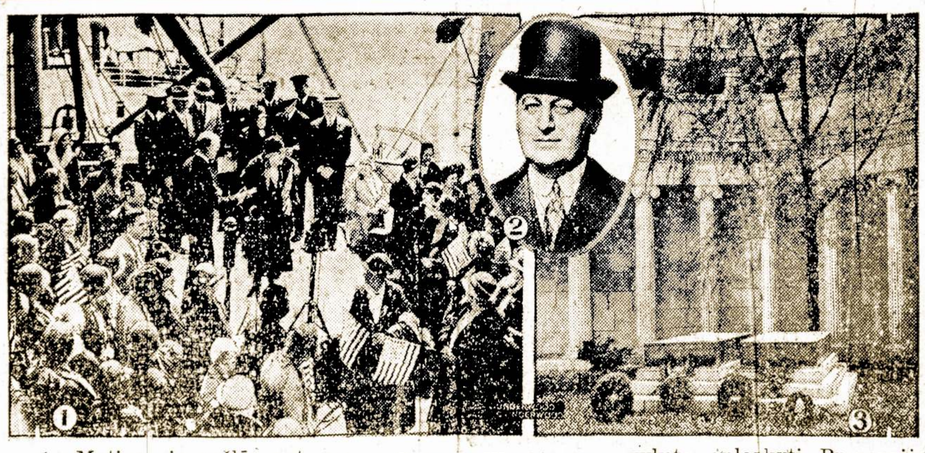

1—Motinos ir našlės ant laivo George Washington, vyksta aplankyti Prancuzijoj kapus. 2—Mortimer Schiff, New Yorko bankierius ir naujas Amerikos Skautų prezidenas. 3—Buvusiam prezidentui Hardingui paminklas, kuris bus atidengtas birželio 16 d., Marion, Ohio.

Keistas Kariavimo Budas

Kuomet visas civilizuotas pasaulis, įsitaisęs pavojingiausius ginklus, pamatė, kad karas nepriduoda žmonijai jokios naudos, bet tik sunaikina gyvybę, sutrukdo civilizacijos platojimąsi ir priveda valstybes prie bankroto ir skurdo — puslaukinėje Tagolando valstybėlėje, karas yra laikomas ne pragaištimi, bet sportu.

Jie yra pasidalinę į skirtingas gimines, kurios nuolatos tarp savęs kariauja. Tų karų priežastimi nėra deimentai, laisvė, žemė, alkis arba diktatorių per didelis įsigalėjimas, bet paprasčiausio asmeninio kivirčo užtenka karo iššaukimui.

Jie kariauja vilyčiomis, kurios yra išmirkytos nuoduose. Priešai susitinka kur lygioje pievoje. Jie yra susirikiavę į dvi eiles, prieš dvi eiles jų priešų. Pirmoji eilė susideda iš kariautojų, antroji iš Raudonojo Kryžiaus narių, kurie pristato vandenį, vaistus ir įvairius medicinos įrankius. Kiekvienas karys pasiskiria savo priešą. Kuomet jis prisiartina prie savo priešo, jis meta strėlę ir puola ant žemės, kad išvengti priešo smugio. Jeigu jis tampa sužeistas, tada jis atsitraukia ir dieviškieji gyvytojai gydo jo žaizdas. Jie tol kariauja, kol viena pusė pailsta ir pasitraukia iš mušio lauko. Tas yra ženklu pasidavimo. Nugalėtojai nebaudžia savo nugalėtųjų ir nieko iš jų neatima; jie tik nekantriai laukia progos kada jie vėl galės išmėginti savo jėgas ir strateginius gabumus.

Kaip kurie pietinės dalies vadai reikalauja nubausti moteris, kurios nesutinka tekėti už vyro, kuris pirmas prašo jų rankos.

Šiaurinėje valstybėlės dalyje, kur nevedę vyrai yra laikomi didžiausiame pajuokime, aukštas moralybės laipsnis yra palaikomas.

Kuomet tokios priešingybės yra įsitvirtinusios tose dviejose valstybėlės dalyse, valdžia turi atskirti pietus nuo žiemių nesivaduodama šalies padėtimi, bet skirtumu įvairių giminių.

KLAIPĖDOS MAJORU IŠRINKTAS VOKIETIS BRINDLINGER

Lietuvių balsai susiskaldė

Gegužės 21 d. Klaipėdos miesto atstovų susirinkime miesto majoru tapo išrinktas Dr. Brindlinger, liaudies partijos vadas.

Iš 40 balsų jis surinko 26. Lietuvių balsai susiskaldė, bet vis vien nebutų sudarę didžiumos. Naujas majoras ir profesijos yra advokatas.

Baigia Atstatyti Verduno Tvirtovę

Verdunas.—Ta didžiausia ir tvirčiausia pasaulio tvirtovė, kurios vokiečiai negalėjo paimti, nors jie visas savo jėgas ir geriausius ginklus pavartojo jos sugriovimui, neužilgo bus atstatyta.

Tas vokiečių puolimas buvo taip intensyvus ir smarkus, kad net 1,100,000 prancuzų ir 700,000 vokiečių buvo užmušti. Prancijos generolui Mangimi buvo įsakyta tą tvirtovę ginti, nežiurint, kiek kareivių bus užmušta. Jis tą įsakymą taip uoliai pildė, kad užsitarnavo "Verduno pioviko" titulą. Nors prancuzai nustojo su viršum miliono kareivių, bet jie išgelbėjo Verduną, kurio paėmimas butų atidaręs vokiečiams kelią į Paryžių.

Kadangi ši tvirtovė tiek daug pasitarnavo Prancuzijai, tai to įvykio paminėjimui ir tikėdamiesi, kad iškilus kitam karui jis vėl apsaugos Paryžių, jis tapo iš naujo remontuotas.

"Companionate" Vedybos Teisėtos

Tie vyrai, kurie bijosi užsidėti ant savo pečių didelės atsakomybės, tegul pasiklauso ką sako New Yorko aukščiausias teisėjas W. F. Bleakley. Kalbėdamas Prekybos Bute jis pareiškė, jog "draugiškumo" arba bandymo apsivedimas yra teisėtas.

Šios rųšies šeimyniškas gyvenimas nežino neatmezgamo mazgo. Norėdamas atsiskirti nuo savo žmonos, užtenka, pasakyti, jog ji išverda prastus kopustus ir teismas paliosuoja abi pusi.

Kuba Revoliucijos Išvakarėse

Paskiausiomis žiniomis iš Kubos respublikos pranešama, kad ta maža valstybėlė rengiasi revoliucijai. Tos revoliucijos priežastimi yra stoka maisto.

Dabartiniu laiku 200,000 žmonių badauja ir jeigu nebus jokios permainos, tai neužilgo tas skaitlius pasieks 500,000.

Kubos finansinė padėtis yra kritingame stovyje. Kuomet dirbtuvės yra apkrautos didžiausiais mokesniais, jos negali išsilaikyti ir bankrotuoja išmesdamos iš darbo vis daugiau žmonių ir didindamos vergą ir skurdą šalyje.

Nors Kubos žmonės yra kantrus ir draugiški, bet kuomet badas žiuri jiems į akis ir kuomet jų valdžia nesistengia tą padėtį pagerinti, jie yra pasirengę stoti į sukilėlių eiles ir ginti savo teises.

Tas nebutų taip nuostabu ir pasipiktinančiu, jeigu Kuba butų neturtinga valstybė, bet žinant, kad jos žemė yra derlinga ir kurios viduriuose randasi įvairiausių metalų, tas žmonių vargas yra tikrai bereikalingai valdžios ant jų užkrautas.

VILNIETIS IR VARŠUVOJ PARODO SAVO "UNORĄ"

Vienas senas Vilniaus gyventojas Zigmuntas Gžybowski nuvyko į Varšuvą. Norėdamas paragauti tikrai lenkiškos, jis pasikvietė tulą Juozą Jasinski ir nusivedė į restoraną.

Gerokai įsikaušus, paprašo sąskaitos. Tarnautojas paduoda net 81 auksiną. Vilnietis Gžybowski išvartė visus kišenius ir rado jose vos 51 auksiną. "Klausyk, broli," tarė jis "kodel jųs lupat daugiau negu Vilniuje?"

Tarnas ėmė aiškinti, jog Varšuvoj tokios kainos, o vilnietis kartoja bet jau lietuviškai "nesuprantu".

Byla atsidurė policijos teisme. Vilties ir čia atkakliai skundės, jog lenkai nori apilėšti lietuvius. Bet teisėjas, matyt, nemokėjo lietuviškai ir privertė užmokėti likusius 30 auksinų arba tris amerikoniškus dolerius.

Mussolini Susikirto Su Papa

FAŠISTAI IŠSKIRSTO KATALIKIŠKAS ORGANIZACIJAS

Katalikų vadams gręsia ištrėmimas

Roma.—Mussolinis paskelbė karą visoms prieš-fašistinėms organizacijoms, nežiurint kokiomis vėliavomis jos butų prisidengusios.

Vatikano pranešimu buvo areštuotas advokatas Corsanego, garbės prezidentas Italijos jaunų katalikų organizacijos. Numatoma, kad jis greitai bus ištremtas į Lipari Salas. Iš kitų miestų pranešama, kad ten yra areštuojami katalikų vadai ir jie busią ištremti.

Fašistų direktoriatas, susidedąs iš keletos žymiausių fašistų vadų ir vadovaujant pačiam Mussoliniui, išleido įstatymą, kuriuo yra uždaromos visos katalikų organizacijos, kaipo veikiančios prieš fašistus. Tų išskaidytų katalikiškų organizacijų nariai bus priimami į fašistų organizaciją.

Popiežiui tas sukėlė didžiausio nerimo, ir manoma, kad tas nesusipratimas gali priversti prie visiško santikių nutraukimo. Žinoma, popiežius turi pagrindo susirupinti, skelbti fašistams karą, nes kuomet katalikiškos organizacijos bus panaikintos ir kuomet jis neturės priaugančią jaunuomenę savo globoje, tai jo galybė žymiai sumažės.

PAKVAISO VISAS MIESTELIS

Taksų kolektoriai įmesti į prudą

Visi jauni vyrai Čechoslovakijos miestelį Lendak tapo suimti, o taip pat ir merginos. Tikriau sakant visas miestelis atsidurė policijos priežiuroj už girtuokliavimą ir blogą elgesį.

Kiekvieną šeštadienio vakarą vyrai, moterys ir vaikai turėdavo draugiškus pasilinksminimus. Kartais jie peržengdavo rybas. Budavo mėtomi akmenys į važiuojančius, vartodavo peilius ginčiuose ir keliolika žmonių susižeisdavo. Visi šitie incidentai praeidavo nepastebėti.

Bet štai laike tokių "pramogų" atsilanko du taksų kolektoriai. Neilgai trukus žmonės juos pagauna ir įmeta į prudą. Šito jau užteko ir valdžia nutarė įsimaišyti.

PROF. VEGENERIO LAVONAS SURASTAS.

Berlynas. — Į Grenlandiją išskridusi pagelbos ekspedicija po ilgų ieškojimų surado vokiečių Grenlandijos eksp. vado prof. Vengenerio lavoną. Jo kuną buvo suradę vietos gyventojai eskimosai. Jie apsiėjo su juo su didele pagarba.

Iš Kur Gręsia Pavojus Civilizacijai?

Mokslas esąs perdaug vienpusiškas

Žymus anglų mokslininkas prof. W. McDougal neseniai pareiškė, kad visa musų civilizacija yra nepastovi ir vienpusiška. Nuo Galiliejaus laikų fizikos mokslai greitai vystosi, bet sociologiniai, apie žmogų mokslai toli atsilikę. Mes, girdi, kalbam apie psichologiją, ekonomiją, politiką ir daugelį kitų dalykų, kurie pavadinti skambiais žodžiais. Bet tikrenybėj mes tik palietėm jų paviršių; viduris palieka neištirtas.

Bažnyčios bijosi šviesos

Kaipo vieną musų atsilikimo kaltininką prof. McDougal suminėjo bažnyčių opoziciją. Bažnyčia leidžia studijuoti kaikurias šakas, kaip literaturą, kalbą, dailę, bet ji rankosi, kuomet imam nagrinėti žmonių įsitikinimus, prietarus, magiką, religiją ir papročius.

Publika ligišol pasyvi Lietuvoj rinkimų atžvilgiu. Girdėti, kad daugelis tų, kurie turės eiti balsuoti, ruošiasi į rinkimų urnas leisti baltas korteles.

SANDAROS 17-TAS SEIMAS

Amerikos Lietuvių Tautinės Sandaros 17-tas Seimas įvyksta Birželio 26 ir 27 dienomis, Lietuvių Svetainėje, 3564 W. Vernon Hy. ir kampas 25-tos gatvės, Detroit, Mich.

Sesijos prasidės penktadieny, Birželio 26 ir trauksis iki šeštadienio vakaro, Birželio 27-tos dienos.

Pasibaigus Seimui, šeštadienio vakare, Birželio 27 dieną, vietos Sandariečiai rengia puikų banketą, kuriame Seimo delegatai turės progą pasipažinti su vietos lietuviais.

Visais reikalais kreipkitės prie Seimo rengimo komisijos pirm. J. Smailio, 12000 Jos. Campau Avenue, Tel. Hemlock 10170, arba sekr. F. Motuzo, 14676 Wark Ave., Detroit, Mich.

Gudri Močiutė

ARBA

(Močiutės Suokalbis)

KETURIŲ VEIKSMŲ KOMEDIJA

Parašė J. J. ZOLP

Tąsa.

ADELINA. Vienkart, popiet, bunant trys kilometrai nuo namų, užpuolė audra, smarkus lietus. Sušlapau iki paskutinio siūlo galelio. Suvyniojęs į gunią nunešė pas ukininką, nuavė kojas, išdžiovino drapanas. Dora ukininko moteris prirengė vakarienę. Pavalgius ji prasišalino palikdamą mus vienu du. Mes sukišę galvas prie karasininės lempos, lietui plakant į langus, skaitėme pereitų metų laikraštį. Ot buvo momentas... O jis tik rupinosi mano kojomis, kad nesušaltų, kad neapsirgčiau sloga. Rupinosi, kaip greitai lietus apsistos ir kaip greitai bus galima greičiau sugrįžti namo.

KLOTILDA. Na ir kas...

ADELINA. Na o kas? Švelniausiais trypčiojimais vynioja mane į vilnones skaras gavęs nuo kaimietės. nors butų meiliau prispaudęs. Bovijasi su manimi, kaip su lėle. Kad nors žvilgterėjimą... Tai ledo gabalas, beširdis... Aš neapkenčiu jo; aš daugiau su juomi anei žingsnio. Aš važiuosiu į Palangą pas Kastute. Aš daugiau nenoriu jo matyti.

KLOTILDA. Aš taip ir supratau, kad tau reikia permainos.

ADELINA. Aš tuoj rengiuosi... Traukinys išeina į pusę valandos (įbėga į kitą kambarį).

KLOTILDA. Puikiai. Reikia su Kaziu pasikalbėti. Jau laikas komediją užbaigti. Adelinos temperamentas gali musų užmanymą pagadinti. Manydamą save nelaiminga, gali išvažiuoti (eina prie durų, staiga susitinka Adeliną grįžtančią).

ADELINA. (grįžta su valizaite rankoj) Jau

ADELINA. Na o kas? Švelniausiai trypčiosi).

KLOTILDA. Taip greitai, nepasirengus, nei drapanų, nei kokių kitų reikmenų?

SCENA II

Tie patys ir Kazys.

KAZYS. (įeina, sutinka Adeliną prie durų, mandagiai pasiklonioja). Panele, Adelina, antra valanda, kirstynių pamokos. Atsiprašau, gal... (pastebėjęs, kad valizaitė rankoje) Panelė išvažiuoji?

ADELINA. (lyg nežinodama ką veikti) Taip, važiuoju (paneda valizaitę, ji pamačiumačiusi).

KAZYS. Taip panele? Labai atsiprašau, aš pavešiu iki stoties.

ADELINA. Aš nereikalauju, kad tu man tarnautum daugiau.

KAZYS. Gaila geros tarnystės, bet ką veiksi. Tarnas, tarnu liksi. (pasiklonioja mandagiai poniai ir Adelinai ir eina prie durų).

ADELINA. (matydama, kad Kazys apleidžia) Palauk, atnešk mano čeverykus ir raperius.

KAZYS. Kad aš jau ne tamstos tarnystėje.

ADELINA. (maloniai, prisiartindama) Nebuk vaikiškas.

KAZYS. Atsiprašau, panele, maniau, kad išvažiuoji.

ADELINA. Nevažiuosiu.

KAZYS. Taip, panele, tuoj (išeina).

KLOTILDA. Maniau, kad tu atstatydinai, ir kad išvažiuoji į Palangą...

ADELINA. Močiute, (apkabina) vietoj raminti, tu mane erzini.

KAZYS. (įeina raperius, čeverykus ir antveidį nešinąs) Prašau...

KLOTILDA. (atsikelia) Eisiu į sodną pasivaikščioti... (į šalį, eidama per duris) Neišvažiuos ji į Palangą.

ADELINA. (atsisėda) Pasakyk, Kazy, ko man truksta?

KAZYS. (ant vieno kelio priklaupęs nuima čeverykus ir pamažu auna kitus). Ko tamstai truks? Aš nesuprantu panelės klausimo. Dievai gausiai apdovanojo, panelę, visomis ypatybėmis. Panele Adelina, mano užduotis šiuose namuose artinasi prie galo. Panelė jodinėji kaip gusaras, kirstynėse galėtum apgaleti ir garsųjį Francuzijos musketyrių D'Artagnan'ą. Malonus trys mėnesiai praslinko kaip sapnas.

ADELINA. (tuo laiku pasilenkusi nori Kazį apkabinti) O, kirstynėse su rapieriais man technikos truksta.

KAZYS. Ponas Gedgaudas, šiandien priminė, kad jau paskutinė savaitė.

ADELINA. Kazy... Ar tu nepyksti ant manęs? Mano apsiėjimas su tavimi, kaikada buvo žiaurus, nedovanotinas.

KAZYS. Nežiaurus... Man malonus buvo (atsikelia, paduoda rapierius ir eina prie durų). Prašau...

ADELINA. Ar pasižadėjai kitiem į tarnystę?

KAZYS. Šiame laikotarpyje neturiu. Davė Dievas dantis, duos ir duonos.

ADELINA. (eidama per duris) Tokiu budu turėsi čia pasilikti. Pirma tėvelis samdė, dabar aš samdau.

KAZYS. Bet, panele, ka tik atleidai mane.

ADELINA. Nebuk pakvaišęs... Aš nežinojau ką kalbu; — be tavęs aš prapulčiau.

KAZYS. Ačių už malonę, kurios aš neužsitarnavau... Bet aš čia nereikalingas...

ADELINA. Man reikalingas, labai reikalingas. Nekalbėk daugiau, tik eikime skubiai. Atvažiuoja tas pusvokietys matininkas. Tai kitas tėvelio parinktas žentas. Aš jo nenoriu sutikti (skubiai nutvėrus Kazį už rankos išsiveda).

SCENA III

Andrius ir Alfredas, paskui Zosė.

ANDRIUS. (įeidami į kambarį) Tamstos projektas, panie tego, labai mane užinteresavo. Meldžiu tolesnį paaiškinimą.

ALFREDAS. Mano schymas, sujungti autobusų liniją. Pradėjus iš Raseinių per Vidukę, Nemakščiai, Kaltinėnai, Laukuva, Rietava, Plungė, Kartėna, Kretinga iki Palangos. Aš išstudijavau, ištyrinėjau ir apsipažinau su tuo padėjimu iš visų atžvilgių. Tai yra pirmos rušies plusas, užmanymas. Iš Palangos į Klaipėdą visiškai netoli, o kelias geras.

ANDRIUS. (paskambina skambutį) Ištikro, panie tego, galvinis užmanymas.

ZOSĖ. (įeina) Prašau.

ANDRIUS. Atnešk konjako, panie tego.

ZOSĖ. Prašau tamstos (išeina).

ALFREDAS. Mano ideja yra operuoti autobusų liniją per pirm paminėtus miestelius kaip keliauninkams, taip vežimą visokio tavoro. Gelžkelio komunikacijos tarpe tų miestelių nėra. Žydai turi nupirkę Fordts, bet ima užginčinę prekę. Mes imdami pusę atimsime visą jų biznį.

ZOSĖ. (atneša du stikleliu konjako ir pastato ant stalo) Ar nieko daugiau?

ANDRIUS. Nieko, panie tego. Labai užimantis išvadžiojimas. O kaip keliai?

ALFREDAS. Aš ir apie tai pasirupinau. Visu pirmu turėjau išgauti iš valdžios pavelijimą naudoti kelius; padarėme ir sutartį, pagal kurią valdžia privers ukininkus pataisyti kelius ir pertaisyti tiltus arba naujus padaryti, nes tame didelė nauda kaimiečiams ir miestiečiams. Inkorporuosime ant vieno milijono litų. Kaip tik šį dalyką finansiniai aprupinsime, užsakome autobusus ir tuoj pradėsime operuoti.

ANDRIUS. Tu pripildei mane pilną entuziazmo, panie tego.

ALFREDAS. Užmanymai tokios rušies išvystis pramonę ukininkų tarpe, suras naują, geresnę rinką jų produktams. Nauda visai Lietuvai. Tame reikalinga sąmonė, reikalingas permatymas...

ANDRIUS. Turi tiesą, panie tego. Aš džiaugiuosi, kad mane paskyrėte tarpe išrinktųjų. Aš gausiai prie to prisidėsiu, panie tego.

ALFREDAS. Tame prežastis, ponas Andriau. Suprantate mano prielankumą panelei Adelinai.

ANDRIUS. Ne aklas, panie tego, pastebėjau... Ir tam iš mano pusės priešingumo nebus.

ALFREDAS. Nuoširdų ačių už prielankumą. Aš turėdamas kontroliuojamą dalį akcijų, balsuosiu už tamstą į prezidentus.

ANDRIUS. (atsikelia rankas trindamas) Ištikro tamsta parodei drasą, iniciatyvą. Tos yra iškilmingos ypatybės, panie tego.

ALFREDAS. Labai mane džiugina tamstos pagyrimas.

ANDRIUS. Kaip greit bus galima operuoti, panie tego, autobusus, jei kliučių neatsiras?

ALFREDAS. Kelius ir tiltus pataisius, galima į devyniasdešimti dienų.

ANDRIUS. Ką protavimas, panie tego, gal padaryti. Ši **proga** buvo atdara visiems.

ALFREDAS. Miegoti negalima, reiks protauti.

ANDRIUS. Tiesa... Beabejo, norėjai pasikalbėti su Adelina.

ALFREDAS. Didžią malonę suteiktumet.

ANDRIUS. Tuojaus paieškosiu (suspaudžia ranką). Panie tego, priimk mano dėkingumą, gali pasitikėti finansinės paramos (išeina).

ZOSĖ. (įeina, paima stiklus ir išeina).

ALFREDAS. (užganėdintas vaikščioja). Vienu šuviu du paukščiai. Firma, tėvo finansinė parama, antra, ranka gražios Adelinos kliūs man.

(bus daugiau.)

Kasos ir Ipokratės Esencija

Žagariečių Aguona.

Tąsa.

—Per visą pusmetį, kasdien prie to buvau prisirengusi ir tai, be vargo, daug anksčiau galėjau padaryti. Bet Idos geraširdystė del visų, taip pat ir manęs, neleido keršto įvykditi; bet užvakar tikslas visai į vėžes pakrypo. — Čia Irena padarė pauzą, ir joje matėsi susitaupimas lyg į kalną lipti. Prieš tardytojų stalą ji stovėjo tiesi kaip bokštas; raudonos jos lupos suglaustos ir akys po tankių, ilgų blakstienų ruščia ugnį aplink žerdamos darė ją nė blogą kaltininkę, bet kaltintoją ir pikto siaubo nugalėtoją. Drąsiai ji apžvelgė tardytojus, studentes ir ilgesnį žvilgsnį ant Idos sulaikiusi tarė: — Užvakar, šokių salone, Amylės Gatutės brolis su Ida viena, išimtinai tešoko ir jos kasos nepaslepėmai jį pavergė. Jos jį skaudžiai pavergė! Aš gelbėdama jį nuo galutinos vergijos, o gal ir žuties, naktį, jai miegant, nukirpau jos, — aukštu tonu, tartum kokį tikrai didvyrišką darbą padariusi, užbaigė ji ir ramiai atsigrįžusi pirmaeilėn kėdėn atsisėdo.

—Kokiu budu Idos kambarin įėjai, — klausė jos pirmininkė.

—Štai, — parodė rankoj iškėlusi raktą, — tą į čia atvykdama atsivežiau su apsčiu skaičiumi kitų, kurie netiko.

—Delko Gatutės brolį gelbėjai? — dar klausė pirmininkė.

—Kad tos juodos gylinčios gyvatės nenunuodytų jį, — pagiežos jausmo ištiestu pirštu parodė Irena į ant stalo gulinčias dvi juodas kasas.

— Del kasų kas turėtų žuti? — esmės nesuprasdama, tairavosi pirmininkė.

—Taip, del kasų, ir tai del tų, — vėl pagiežos konvulsoj jėga ranką tiesdama stalan, ant kurio Idos kasos buvo padėtos, ir iš techninio stovio iškrypusių balsu kapojo, — del tų, del t-ų, t-ų!

—Ar senai Gatutės brolį pažįsti? vėl klausė p-kė.

—Tada pirmą kartą temačiau.

—Ir tik jį gelbėdama, kaip sakai nuo pražuties, tą dariai? — pašiepenčiai dar paklausė.

—Ne pačioj esmėj, bet jo vergimo momento eiga pastumėjo, padrąsino mane įvykdinti kerštą.

—Ar simpatizavai Gatutės broliui?

—Tik kaip kiekvienam pinjai?

klėsna patekusiam žmogui.

—Ir be išimties?

—Be mažiausios.

—Tai, galop, už ką kerši-

—Už brolio žutį.

Pirmininkė, Irenos atsakymais suinteresuota, kiek švelnesniu, moteriško įdomumo pagautu balsu kvietė ją sakydama:

—Irena, eikš prie stalo ir sakyk į gerbiamus tardytojus-jas visą aiškią Idos kasų nukirpimo priežastį.

Irena, priėjusi prie stalo, pakartojo išdidų apžvelgimą tardytojų, auditorijoj įdomumu kvepuojančių studenčių ir pusiau pagiežos, pusiau atgailos žvilgsnį metus ant Idos ir jos ant stalo gulinčių kasų pradėjo:

—Kalbant apie brolio žutį aš kalbu apie savąjį brolį,— to sakinio kirčiais ji tartum klausė įdomautojų: ar dabar suprantate? — Mano brolis Kazys iš universiteto grįžęs valstybės banke kasininku tarnavo. Jis patenkintas, o šeima, tėtis, mama, maža sesuo ir aš džiaugėmės del to. Tuo labiau aš: nes aš savo mielą brolį didžiai mylėjau ir jis mane taip pat — buvova atviri draugai. Seni tėvai džiaugėsi juo ir jojo medžiagine parama, kurį musų socialei buklei buvo neišvengiama. Už metų savo tarnystės banke, brolis vieną vakarą parėjo kiek susirupinęs, išsigandęs; ką mes visi pastebėjom; jis į klausiamą priežasti atsakė: "Plėšikai banką apiplėšė, ir, kaip kam kotik ir gyvastį eatėmė.

"Visgi, stebėtinas įvykis,— jaudinančiai kalbėjo brolis, —žmonių banke buvome dvidešimts, o jie tik keturi ir be susirėmimų ar aukos, kas tokiuose įvykiuose nenaujiena, apie pusmilijoninę sumą— auksu ir banknotomis išnešė.

"Ir pataikymas jų, kada banke daugiausia pinigų buta ir kas įdomiausia, kad jiems nereikalingus vekselius ir kitus vertingus dokumentus suspėjo ten pat išskyrę palikti.

"Gabus darbas, visgi mechanikai savo amate geri; rimtai kalbėjo brolis ir savingai nusišypsojęs tarė:— tarp išgaščio ir juoko buvo; įsivaizduokite tik tokia scena: "Mes dvidešimts žmonių stovime savo vietose, rankas aukštyn iškėlę. Jaunas keruota galva, jaruzalimietis, stovi savo vietoje netoli kampo, rankos įtemptai iškeltos ir kinkos visa jėga dreba, lyg žąsino, įnirtusio sparnai siauros, idijavos gelumbės, jo kelnės baimės žymių nepadengia; senas, tradicine, ilga balta barzda diskonterius, iš baimės kažkokiu budu užlindęs ir atsitupęs už virpančio jaruzalimiečio irgi linguodamąsis barzdą virpina. Abu virpa: vienas visas virpėdamas kojas į šalis raito, o antrasis barzdą į žemę linguoja, ir abu visoj galioj virpa.

Tikra originaliausios baimės scena!

"Vienas piktadarys revolveriu taikydamas į kampe susispietusį banko personalą ir tenai šypsosi iš judriosios baimės kamuojančios scenos, kuri kitam banko kampe vilioja. Jo juodos, žibančios garbenos, iš po kaskieto kyšodamas, elektros šviesoj, aksomo vilnimis banguoja. Aš, kitame kampe iškeltoms rankoms tėmydamas baimės kreslenamą sceną ir to šypsančio smurtininko aksomu vilniuojančius plaukus, prisiminiau mam mielos mergelės plaukus; užmirsęs baimę ir pavojų lengvai nusišypsojau ir rankas žemyn buvau benuleidžias, tik pasargą iš smurtininko išgirdęs reikiamoj pozicijoj atsistojau.

Tai matote, kad dar kaip tie žavinti mergaitės plaukai, vien prisiminimu net prie katastrofos galėjo privesti; plėšikui juk nepasiteisinsi, kad šypsena rankų laisvumui savo asmeninei laimei naudojai. Jis tokiame atvėjuje ataką, ir gražtai žiaurią, pavartos.

—Brolio kalbos tone girdėjosi kiek nusiskundimo del rustaus įvykio bankę, tiek pat ir laimės; kad ir rustus momentas jam davė progą prisiminti tą, kas jam visada malonu. Jis kas vakarą, grįžęs iš tarnybos, pasakojo apie banke besitęsiančius, sujungtus su įvykusia vagyste tardymus, sakydavo:

"Vienos keistenybės sviete tėra. Tik tokią nesąmonę įsivaizduoti: banką apiplėšė profesionalai grobikai, o valstybės apsaugos organai, banke tarnaujantį personalą, įvairiai egzaminuoja ir netik jų biografijas, bet ir artimųjų, užprotokoluoja.

(bus daugiau)

81 Metai

Nuolatinio Gaso

Patarnavimo Chicagoje

CHICAGA buvo pirmą kartą aprupinta gasu Rugsėjo 4, 1850. Tuomet juo naudojosi 125 šeimos—taipgi 99 gatvės lempos ir miesto vienas viešas namas buvo apšviesti gasu. Nuo to vakaro 81 metai atgal, gaso tarnystė tęsėsi be pertraukos Chicagoje. Lyginai laike didžiojo gaisro 1871 tarnystė buvo palaikoma šiaurinės miesto dalies gaso įstaigos, ačiu karžygiškoms pastangoms kompanijos darbininkų, kurie stengėsi išgelbėti šią įstaigą nuo sudegimo.

Daug kas pasikeitė per tuos 81 metus. Maža 4 mylių gaso triubų systema 1850 m., išaugo į 3,735 mylių systemą. Viso gaso pagaminimo tą pirmą metą Chicagos gaso tarnystės, (8,030,000 cu. pėdų) neužtektų vienos valandos naudojimui dabartiniu laiku, nuo 5-kių—ligi 6-šių kiekvieną vakarą. Nuolatinis tyrinėjimas ir experimentavimas palaikomas šios kompanijos, ir sąžiningos pastangos 3,500 darbininkų, taip pagerino gaso tarnystę, kad suteikė Chicagai tokią gaso tarnystę, kad geresnės negalima rasti visame pasaulyje.

Ta tarnystė buvo viena iš priežasčių Chicagos augimo ir išbujojimo ir musų tikslas yra padaryti tą priežastį ypatingu faktoriumi Chicagos bujojime.

The Peoples Gas Light *and* Coke Company

Įvairenybės

Gyvas Gemalas Milijonus Metų Senas

Šai Literary Digest paduoda labai įdomus faktus kaslink ištvermės gyvybės esybėj pero (spore) sekančiai:

Pasaka apie "Mummy Wheat", uždaryta Egyptėnų tombuose tukstančius metų atgal, ir dabar, kuomet atrasta — buk dygo ir augo, tai dauguma mokslinčių tam netiki, sakydami, kad tai yra tyra pasaka.

Dabar geologistas išeina į priekį su pareiškimu, toli gražu stebuklingesne pasaka — kad gyvas gemalas, uždarytas uoloje milijonus metų, nepraranda gyvastį.

Gemalas, jis sako, esantis stovyj "spore" (pero arba diego), yra apsaugotas kieta, nepermerkiama voka, kuri užima vietą negrabo (karsto), bet geriau sakant, lopšio. Taip rašo Current Science, Columbus, Ohio.

Tas yra kaip ir netikėtina; kad valia forma gyvybės — tačiau labai paprasta — galėtų iškęst šimtmečius ar milijonus metų. Biologas Dr. Charles B. Lipman, University of California, matomai atrado gyvas esybes, kurios buvo gimę daugiau negu milijonus metų atgal.

Diegai bei gemalai yra augmenys labai paprastos sudėties. Jie atrodo esant biskį daugiau negu mažiuliai gabalėliai protoplazmo. Nieks negali buti jautresnis, matomai, kaip tas drebučių taškelis, gemalas. Dauguma jų yra lengvai užmušami karščiu, sausumu, saulės šviesa ir chemikalais, bet kai kurie, tačiau, apsidengę druta plėve, tad atmuša didžiausią nepatogumą aplinkybių ir pavojų gyvasčiai. Šitoje formoje jie yra vadinami spores, ir del to jų tvirtas apdangalas juos apsaugoja iškęst virimą, sausą, šviesą ir chemikališkus perų naikintojus.

Tulas skardininkas gudrę štuką iškrėtė ant šebalbonų diegų, kuomet tie išleido savo diegus po vienos dienos smarkaus virinymo. Mat, jie mane, kad visa baisenybė praėjus, tad atidarė savo kevalus ir pradėjo dygt, bet skardininkas užvirino sudygusius ir užmušė. Radosi keletas tokių šebalbonų, kurie iškentėjo dviejų dienų virinymą, ir į trečią dieną atidarė savo apsiautalus, suprantama, tada tapo sunaikytais.

Dr. Lipman tyrinėjo keletą sampalų uolų metodu, kuris sulaiko dabartinius gemalus nuo įsigavimo į jų prietaisas. Viršutines dalis uolos nutrupino, ir sterilazuotą vandenį paleido tekėt per tų uolų paviršių, kurie pirmiau niekados nebuvo susitikę su oru. Šitas vanduo paskui bėga ant maistingų drebučių, bakteriologų vadinamos "agar-agar"; tokiose aplinkybėse diegai ar perai turi suminkštėt, ir — jei gyvi — turi išvystyt naujus gemalus didelėj kiekybėj.

Dr. Lipman tyrinėjamos uolos buvo imtos iš ankstybų gadynių žemės geologinės istorijos. Kai kurie iš Canados Algonkian uolų, kurios yra sekančios nuo vulkaniškų uolų. Kitos uolos iš Grand Canyon, Colorado, taipgi to paties geologinio horizono. Šios yra labai senos uolos.

Kai kuriuose gabaluose akmeninės anglies, parinktos iš labai tolymų skirtingų vietų kaip kad Pennsylvania ir Wales, perai tapo atrasti. Anglis tapo sukrauta Carboniferous periode — tai bus, taip sakant viduramžis geologijos. Paskui iš naujausių uolų, Pliocene laiko, sutvertu tada, kuomet mamotai, gal but, trempė žemę, daugiau gemalų tapo atrasta.

— **Smulkutis.**

Uodai Ir Jų Maistas

Kartais mes stebimės, kur uodai gauna maistui pakankamai kraujo, tokiose vietose kaip girios gilumose arba pustynėse. Mat mes suprantame, kad uodai išimtinai maitinasi gyvulių ir žmonių krauju. Tačiau, uodai veisimosi ir gyvenimo tyrinėtojai patyrė, kad jų prigimtas maistas yra ne gyvių kraujas, bet augalų sula, kurią jie daugiau mėgsta negu kraują; jei jie geriau mėgtų kraują, tačiau jie savo amžį lengvai išgyvena su augmenų sula.

Patinai uodai, visiškai nečiulpia kraują ir kaipo faktas, jie nė nekanda — vien tuom atsižymi patelkos.

Visiem yra žinoma, kad uodai veisiasi balose ir raistuose, tačiau jų kolionijos randasi tolymuose pusčiuose ir šiauriniame žemės plote.

Mes įsitikinę, kad tie maži apmaudos giesmininkai vien tik yra vasaros amaru, bet pasirodo, kad jie gyvena ir šalto oro vietose, ir visuomet yra prisirengę skaudžiai įkąst ir čiulpt kraują, kad ir jie niekuomet dar jį nebuvo ragavę pirmiau.

Kad bile kokiu maistu juos galima šert, ir moksliškai ištirt jų geidulys kaslink mėgiamo ir nemėgiamo maisto, tą ištyrė rusinai tyrinėtojai — ką toliau matysime.

Pusčiose uodai randasi trys ar keturios skirtingos veislės, kurie sugeba labai greit veistis ir subręst balose, kurios čia randasi po lietui tik per keletą dienų.

Dr. Harrison G. Dyar, uodų ekspertas susekė dar vieną rušį uodų, kurie specializuojasi lyst į butus per dumtraukius, kuomet buto langai ir durys užtaisytos su dratiniais sieteliais.

Dr. N. Kadletz ir Dr. L. Kusmina, rusniai, ištikro darodo, kad uodai daugiau linkę prie augmenų saldžios sulos, kuomet jie gali gaut, negu graužt žmogaus miklę odą. Jie savo tyrinėjimui, uždarė uodus po stiklu ir tėmijo jų judesį ir mėgimą maisto, kurį jie tenai padėjo — devyniasdešimtas nuošimtis vuodų geriau mėgo pasaldytą vandenį, negu kraują.

Rodos, uodai patinai, turi labai įdomius aparatus girdėjimo, ir juos vartoja vien tik suradimui patelkos su kuria jie tikisi susituokt. Juk esate girdėję uodus giedant ar žvembent, tai yra pataitės daina lakstant aplink "for good time".

Ant patino uodo galvos yra du ilgi kaip ir kuodai, tai jų stebėtinos ryšies ausys, matomai, paskirtos ypatingai pagavimui pataitės giesmę, ir atskirt ją iš burio kitų veislių uodų.

Apie 1500 uodų ryšių yra patirta per mokslininkus. Dr. Dyar užrašė 131 skirtingą veislę vien tik J. V. Daug uodų gyvena keistose vietose. Keletas padermių mėgsta veistis mažose balose, kitos medžių plyšiuose, o dar kitos duobėse ir šaltose vietose, kaip va ant Mount Rainier, Washington. Tula padermė vien veisesi ant bamboo augalo tarp šakiuose, kuriuose randasi vandeninio skysčio. Jų apščiai veisesi Saharos tyruose atskirtuose per šimtus mylių nuo vandenų.

Kaikurios padermės veisesi vien giriose, ir ant saulės kaitros nepasirodo. Kitos gi, taip sakant, grinčinės veislės, ir matomai, jos yra malerijos užkrėstojai. Kiti uodai kanda varlę, bet žmogų ne; dar kiti puola ir gile arklį, bet ant arklio sėdintį žmogų neliečia. Yrauodų padermė, kuri minta ir veisesi kitų ryšių uodais.

— **Smulkutis.**

T. M. D. Reikalai

Pasirodžius atsišaukimui laikraščiuose: "Vyrai pajudykim žemę", gaunu nuo genos valios musų tėvynainių įvairių nuomonių; taip kad susidaro kaip tokia ankėta. Norint nuomonių pasidalyti su kitais, man tenka šiame reikale patarpininkauti, kad neužėmus laikraštyje daug vietos, skelbiu tik patį branduolį.

"Turiu prisipažinti, kad aš buvau T. M. D. nariu, kartu su B. K. Balučiu, vėl M. J. Damijonaičiu, ir kitais savo tautą mylinčiais tėvynainiais. Patartina pirmoj vietoj statyti musų veikliausias moteris ir merginas, kurioje tautoje moters garbingosna vietosna kviečiamos, visokis darbas sklandžiau sekasi.

Dabar mes gyvename naujoj gyvenimo eroje, tai atgaivinanti T. M. D. įstatai turėtų buti pataisyti, pritaikyti prie šių dienų reikalavimų."

A. K. Rutkauskas,
Chicago, Ill.

"Musų Daytono T. M. D. 8ta moterų kuopa gyvuoja per 10 metų, yra nemaža kulturinių ir labdaringų darbų nuveikusi. Nebuvo to seimo, kad nebutų pasiuntusi aukų sulyg išgalės. Bet pastaraisiais keliais metais, C. V. taip apsileidusi pakenkė ir musų darbams.

Malonu girdėti dabar kad atsiranda žmonių norinčių prikelti T. M. D. ir suvesti visus reikalus į tvarką, pageidaujama, kad ko greičiausiai prisikėlusi draugija ir vėl neštų šviesos žibintuvą musų tautai."

M. Mockienė,
Dayton, Ohio.

"Mano velionis vyras A. Ramanauskas ilgus metus buvo T. M. D. sekretorius. Išmokė mane mylėti savo žmones, savo tautą, tatai sekdama jo skintais takais, ir aš pasiryžusi dirbti, ir toliau, noriu prisidėti prie T. M. D. prie pirmos progos."

O. Ramanauskienė,
New York, N. Y.

"Man gyvenant So. Omaha, Nebraskoj, 1910 metais T. M. D. kuopa buvo silpnutė, bet vėliau sustiprėjo, taip, kad mes net parodas buvome surengę, ir gatvėmis su orkestra maršavome, turėjome turtingą knygyną-skaityklą įkurę. Kiek tenai jaunimas tautiško sau pelno gavo! Kur dingo tas kulturą nešantis branduolis, C. V.?

Linkiu kad kuogreičiausiai atstatydintumėte šią brangią organizaciją."

Andrius Ukelis,
Chicago, Ill.

"Šiuomi matau reikalo ištarti širdingą ačių, už pąskelbtą atsišaukimą T. M. D. reikaluose "Vyrai pajudykim žemę". Matau kad iš visų T. M. D. C. V. Tamsta tik vienas rupiniesi, draugijos likimu. Linkiu jums kad jusų darbas pasiektų aukščiausio laipsnio, kad musų tautiečiai sukrustų, ir jumis paremtų savais darbais. Iš savo pusės aš pasižadu savo dalį."

V. Staupickas,
Milwaukee, Wisconsin.

"Aplaikęs Tamistos laišką bandžiau sušaukti kiekvieną buvusį T. M. D. narį pasitarimui, musų reikalais. Vėliau pranešiu pasekmes, darbuokitės, ir mes su jumi.

Kazys Butis,
Detroit, Michigan.

"Mano nuomonė apie T. M. D. yra tokia: kad atsistatydinus draugija pradėtų leisti savaitinį žurnalą, gausiai iliustruotą, sutrauktų prie jo bendradarbiauti visas musų geriausias jėgas, tai T. M. D. rastų daug pritarėjų tam darbui."

Z. Milius,
Chicago, Ill.

"Aš niekuomet nėsu buvęs T. M. D. eiliniu nariu, bet draugijos nuopelnai man yra žinomi lietuvių tautoje, tad kuomet atsigaivys kuopa, meldžiu mane priskaityti į narių tarpą."

I. P. Kasperas,
New York, N. Y.

"Kas bus su T. M. D.? Man nelaimei tenka buti T. M. D. kp. pirmininku. Nariai sumokėjo pinigus, tikslu gauti T. M. D. literaturos, bet negauna. O knygos sukrautos guli "Vienybės" namo sklepe. Svarbu žinoti ką T. M. D. valdyba darys su tomis knygomis ir su surinktais narių pinigais? Kas bus su T. M. D. organizacija?"

"Vienybės" No. 65,
Brooklyn, New York.

Patiekdamas T. M. D. nariams, ir interesuotiems šiuomi klausymu laikraščių skaitytojams, keletą atsiliepimų su įvairiomis nuomonėmis, prašau daugiau nuomonių ir sumanymų, bei patarimų.

Kitame straipsnyje suteiksiu, toms nuomonėmis konkrečius atsakymus, ir daugiau informacijų.

A. B. Strimaitis,
G. P. O. Box 127,
New York, N. Y.

Dar Apie Piknikus.

Praeitame Peoples Furniture Kompanijos narių susirinkime buvo nutarta turėti išvažiavimą arba pikniką del kompanijos narių darbininkų. Nekaltinant laikraščių reporterių, kurie patalpino žinutes nekuriuose lietuviškuose dienraščiuose, kad Peoples Kompanija rengs viešus arba bizniškus piknikus ir kas suįdomina nekurias apšvietos-labdarybės draugijų veikėjus, kad Peoples rengiami piknikai nepakenktų jų piknikams. Del šio reikalo Peoples Kompanija mato reikalą paaiškinti gerbiamai lietuvių visuomenei, kad Peoples Kompanija niekuomet nemano rengti bizniškus piknikus, koncertus ar balius su tikslu užkenkti lietuvių draugijoms ir organizacijoms ir iš minėtų parengimų daryti uždarbius, nes nei viena prakilnesnė priekybinė įstaiga to nedaro ir neprivalo daryti. Minėtos ryšies parengimus paliekame apšvietos ir labdarybės draugijoms, parapijoms, kliubams ir laikraščiams, o ne priekybinėms įstaigoms. Todel gerbiamieji, minėtų organizacijų veikėjai, bukite tikri, kad Peoples Kompanija nekenks jusų darbams, bet sykiu pagelbės jums, kad jusų parengti piknikai, koncertai ir baliai, atneštų jusų draugijoms naudą del pasiekimo jusų užmanymų. O Peoples Kompanija, kuomet rengs pikniką, koncertą, ar balių, tai tamstų įžanga ir pavaišinimas bus veltui ir tada, kada nebus kitokių svarbių lietuviškų parengimų.

— **Peoples Furniture Kompanija.**

ATVYKO p. P. PIVARUNAS IŠ PITTSBURGHO

Žinomas veikėjas tautinėj dirvoj p. Pivarunas šiomis dienomis atvyko Chicagon ir apsistojo savam name 6606 S. Sacramento Ave.

Jis papasakojo daug įdomių dalykų iš Pittsburgho lietuvių veikimo.— **Draugas.**

ŠVEDŲ AMERIKOS LINIJOS
Dideli, Moderniški Motorlaiviai
Keleiviams, Paštui ir Prekėms Pervežti
Tarp
NEW YORKO - KLAIPĖDOS
(Per Gothenburgą, Švediją)
SPECIALĖS EKSKURSIJOS Į LIETUVĄ
Visos išplaukia motorlaiviu
"GRIPSHOLM"
Gegužės 29 d. Ekskursija, Amer. Liet. Taut. Federacijos.
Birželio 27 d. Pirma "Jaunuolių Ekskursija" rengia Am. Liet. Ekon. Centras.
Rugpiučio 1 d. Specialė Lietuvių Ekskursija.
Rugpiučio 19 d. Amerikos Liet. Ekon. Centro Ekskursija.
Platesnių informacijų ir laivakorčių kreipkitės į savo laivakorčių agentą, ar bet kurią Švedų laivakorčių agentą, arba
SWEDISH AMERICAN LINE
181 No. Michigan Ave., Chicago, Ill.
21 State St., New York, N. Y.; 10 State St., Boston, Mass
Į LIETUVĄ
Į AMERIKĄ

KLAIPEDON

SKANDINAVU-AMERIKOS LINIJA
ATLANKYKIME LIETUVĄ
Remkime Savo Uostą — Klaipėdą!
Kam baladotis po svetimus kraštus, kuomet del lietuvių yra palaikomas nuolatinis susisiekimas New York — Kopenhaga — Klaipėda

Amerikos Lietuvių Jaunuolių Ekskursija
Rengia
Amerikos Lietuvių Ekonominis Centras
Liepos-July 3 d laivu "Frederik VIII"
Liepos-July 25 d. laivu "United State"
A. L. Laivakorčių Agentams Kooperuojant

Visos pastangos bus pašvęstos padaryt kelionę atmintina ir pilna įvairumų ir malonumų del tų, kurie dalyvaus ekskursijoje
Reikalaukite Nuo Savo Agento Laivakortės ant
SCANDINAVIAN-AMERICAN LINE
Lietuvos Paštų Valdybos Kotragento Paštui Vežioti
27 Whitehall Street, New York City
248 Washington St., Boston, Mass. 130 La Salle St., Chicago, Ill.
969 St. Antoine Street, Montreal, Que. Canada.

SandaroS

PIKNIKAS

BUS

Liepos-July 26
1931

Justice Park Darže

Prie Kean ir Archer **Justice Park, Illinois.**

Sandara savo piknikuose visuomet turėdavo ką nors nepaprasto. Šiame piknike bus toks dalykas, apie kurį Chicagos lietuviai dar nėra girdėje ir matę. Bet kadangi dar yra daug laiko, tai pikniko rengimo komisija dar laiko slaptybėje. Todel sekite tolimesnius skelbimus.

SANDARA

AMERIKOS LIETUVIŲ TAUTINĖS SANDAROS LAIKRAŠTIS

Lithuanian Weekly
Published Weekly on Friday by the
Lithuanian National League of America

Editorial Office:
3236 South Halsted Street Telephone Calumet 3277

SUBSCRIPTION RATES:
$2.00 per year in the United States
$3.00 per year in Canada and all foreign countries

Entered as second class matter OCTOBER 25th, 1928, at the Post Office at Chicago, Illinois, under the ACT OF MARCH 3, 1879.

Sandara yra savaitinis laikraštis, leidžiamas kas penktadienis. Leidžia Amerikos Lietuvių Tautinė Sandara, 3236 So. Halsted St., Chicago, Ill.

Užsisakymo kainą
Suvienytose Valstijose metams $2.00
Užsienyje metams $3.00

SANDAROS PLATFORMA LINK LIETUVOS IR LIETUVYBĖS

Laisva Nepriklausoma Demokratinė Lietuvos Respublika.

Vyriausia šalies valdžia ir suverenas yra pati tauta, išreiškianti savo valią, slaptu ir teisėtu balsavimu visų pilnamečių ir pilnateisių gyventojų — vyrų ir moterų.

Lietuvos Respublikos ir visos Lietuvių Tautos sostinė ir tautinio bei kulturinio gyvenimo centras yra Vilnius.

Visuotinas bešališkas švietimas ir mokslo bei kulturos kėlimas tarpe Lietuvos ir išeivijos lietuvių.

Kuoartimiausi broliški ryšiai tarpe Lietuvos ir plačiosios išeivijos Jungtinėse Valstijose ir kitose šalyse.

Bendros pastangos ir veikimas įgyvendinti Lietuvoj ir visoj tautoj plačiausius demokratybės principus.

Visiems žmonėms ir sąžinės įsitikinimams tolerantiškumas ir atskyrimas tikybinio veikimo nuo poltinio.

Konstitucijos garantijos piliečių teisėms ir piliečių įstikimybė Konstitucijai.

Atsižvelgiant į tautos ateitį — pastangos priaugančiąją lietuvių kartą — jaunuomenę, išauklėti sveiką, apšviestą ir tautiškai susipratusią.

Amžina kova už Lietuvos sostinę Vilnių visais galimais budais — Nes be Vilniaus nenurimsim.

MUSŲ VIENUOLYNAI IR VYSK. BUČYS

Amerikos lietuvių kolonijas aplėkė žinia, kad: "Jo Ekselencija Vyskupas Petras Bučys, Marijonų Vienuolijos Generolas, Apaštališkojo Sosto skirtas šventai ir nepaprastai sunkiai misijai — Grąžinti Rusų tautą Katalikų Bažnyčiai — š. m. birželio 6 d. atvyksta Amerikon". Kaip matote, vieni titulai užima visą paragrafą, o ką bekalbėti apie jo misijos svarbumą čia Amerikoj!

Mes noriai prisidedam prie tų, kurie tiki, jog gerb. vyskupo Bučio netikėtas vizitas paįvairins musų gyvenimą. Išvažiavus prof. M. Biržiškai laikraščių redaktoriams ir korespondentam ėmė pritrukti medžiagos garsiai kalbėti apie didelius uždavinius. Ypač tas aiškiai pasireiškė katalikiškoj spaudoj. Dabar vyskupas Bučys išjudins daugelį iš snaudulio ir neužilgo mes turėsim progos matyti visų katalikų "Big Parade". Bet tuomi dalykas dar neužsibaigs. Aukštasai bažnyčios tarnas turi omeny atlikti ką nors didesnio ir pastovaus; kitaip nebutų prasmės nešioti tiek daug titulų.

Kaip jau žinome, Apaštališkas sostas paskyrė vyskupui Bučiui apkrikštyti visus rusus katalikais. Tai begalo svarbus darbus; ir tenka abejoti ar bent vienas rusas atvirto į katalikų tikėjimą. Greičiau išdžiovinsi Atlantikos vandenyną, negu subolševikiejusius pririši prie Romos. Taigi gerb. svečias atvyko į Ameriką ne tais reikalais.

Kaipo Marijonų Vienuolijos Generolas jis tapo pakviestas sustiprinti šventas vienuolių idejas išeivijos tarpe ir įkalbėti mums, kad gyventumėm taip, kaip pirmieji krikščionys — išsižadėję turto, žmonos, vaikų ir visų pasaulinių "marnatraunasčių."

Marijonų Brolija mums yra žinoma. "Atsiskirę" nuo viso pasaulio jie rupinasi vien tik savo sielos išganymu. Svarbiausias dalykas — tai malda. Bet kadangi poteriais vien neišgyvensi, tai po visą Ameriką renkamos aukos statymui didelių vienuolynų, vasarnamių, kad tie pasišventusieji Dievui galėtų gyventi kaip aristokratai. Senovės laikais vienuoliai pasižymėdavo tuom, kad per keliatą metų išsėdėdavo ant medžio šakos; valgydavo tik žolę ir bėgdavo nuo pasaulio pagundų. Šv. Makarius tiek neapkentė turto, jog pagelbėjo vagims išvogti jo rakandus. Kitas vienuolis pardavė iki paskutinio siulo visus drabužius ir net patį šventrašti. Bet vėliau jis neatsisakė priimti suteikiamas jam aukas.

Beabejo, gyvenimo aplinkybės privertė musų brolius marijonus pasitraukti kiek toliau nuo to pirmykščio "idealo", kuris nors ir atatinka Kristaus žodžiams, tačiau persunkus pačiai brolijai. Marijonai pamiršo apie neturtą. Žmonių sudėtais pinigais jie prisipirko nuosavybių, ir neužilgo pradės konkuruoti su bankais. Jie ne tik neatsiskiria nuo pasaulio, bet, priešingai, maišosi visur ir stengiasi užimti vadovaujančią rolę. Bet ar apsimoka del to verkšlenti? Gal but jie atlieka naudingą darbą? Juk pats vyskupas Bučys yra buvęs Lietuvos Universiteto galva.

Daugely kulturingų šalių, vienuolynai tapo panaikinti kaipo nenaudingos visuomenei įstaigos. Šimtai ir tukstančiai jaunų vyrų ir moterių gyvena be jokio užsiėmimo, o tik maldomis. Visuomenė turi juos užlaikyti negaudama už tai jokio atlyginimo. Amerikos lietuvių tarpe įvairios brolijos ir kazimieriečių seserys surenka maišus pinigų. Atskaitose padeda: "mes už jumis pasimelsim." Ir tai viskas. Kur atsidurtumėm jeigu mes visi sektumėm brolijų peršamais keliais? Rimtas kulturinis darbas sustotų, o Amerikos lietuviai taptų pakliusniais įrankiais fantastiškam "skyme" kankinti žmoniją del kokio ten amžino gyvenimo apie kurį niekas nėra girdėjęs arba matęs.

Per ilgą laiką susidurdami su visokiom biznio apyvartom, turėjom progos patirti, jog daugiausia žadantieji mažiausia išpildo. Jeigu kas bando piešti pertirštais dažais investmento saugumą arba aukštus nuošimčius — buk tikras, jog visa propozicija stovi ant vištos kojos.

Vyskupo Bučio atstovaujama Marijonų korporacija žada mums laimę ne tik šiame pasauly, bet ir amžiną gyvenimą anam. Visa kas reikalinga, tai investuoti desėtkai arba šimtinės dolerių vienuolynams. Propozicija nebloga, ypač kuomet nė vienas investavusių, pasitraukęs iš musų tarpo, negalės sugrįžti apvilti mus savo paliudymu, jog pinigai buvo išmesti kaip į vandenį.

Apžvalga

SANDAROS SEIMAS DETROITE.

Apie pabaigą šio mėnesio į Detroitą suvažiuos žymus burys musų delegatų, veikėjų ir šiaip idejos draugų metiniam Sandaros Seimui.

Detroito miestas yra vienas gražiausių Amerikoj ir kadangi randasi visai netoli Kanados, tai daugelis atsilankiusių į seimą, jausis kaip atostogose. Su Kanada Detroitas sujungtas didžiausiu pasauly Ambasador tiltu, dviejų mylių ilgumo ir kainuojančiu $22,000,000. Beto, po upe iškastas ilgas tunelis, kuris jungia šias dvi šalis.

Sandaros Seimas užims dvi dieni — 26 ir 27 d. birželio. Laiko užtenka, kad apsvarstyti svarbiausius Amerikos lietuvių išeivijos reikalus. Nors visoj šaly ir jaučiasi biznio krizis, tačiau sandariečių veikimas negali sustoti. Mes esam reikalingi sutvirtinimui tautiškumo ir pakėlimui apšvietos. Ant musų pečių krinta pareiga apsaugoti lietuvių visuomenę nuo išnaudojimo, nežiurint iš kurios pusės tas butų daroma.

Tegul šis Seimas mus dar labiau suartins; tampriau pririš prie savo organizacijos. Tvirtos idejos, tvirtoj organizacijoj!

MICHIGAN VALSTIJA SURAŠINĖS ATEIVIUS.

Michigan valstija priėmė keistą ir kuo ne fanatišką įstatymą registruoti visus ateivius ir už kiekvieną adreso permainą atlupti iš jų po 10 dol. Žinoma, čia nevien piniginis, bet taipgi ir teisingumo klausimas, kurio negalima praleisti nepasmerkus.

Amerikos šimtaprocentiniai stengiasi kiek galėdami varžyti ateivius. Daugely vietų jų neprileidžia prie atsakomingų darbų; kas metai vis labiau ir labiau varžo įsigyjimą pilietybės; svetimas kalbas kur tik galėdami stumia lauk. Šios šalies konstitucijos jie mažai paiso.

Smarkiausias ateivių puolikas, — tai buvęs darbo sekretorius, o dabar senatorius Davis, kuris norėjo įsteigti visoj Amerikoj ateivių registraciją. Tačiau neradęs pakankamai pritarimo, atsisakė nuo savo numylėto plano.

Michigan valstijoj priimtas įstatymas irgi atsidurė teisme ir galimas daiktas, kad jį išmes. Tegul valdžia registruoja ne ramius ir darbščius ateivius, bet skaitlingą armiją piktadarių, kurie daro gėdą visai šaliai.

V. K. RAČKAUSKAS PIETŲ AFRIKOJ.

Žinoma Amerikos lietuviams p. V. K. Račkauskas dabartiniu laiku užima Lietuvos Konsulo vietą tolimoj Pietų Afrikoj, kur yra daug aukso kasyklų ir nemažai musų tautiečių.

Šiomis dienomis pasiekė Ameriką "Cape Times", kurio visas savaitinis priedas už pildytas Lietuvos vaizdais. Tokių gražių iliustracijų mes nematėme net Kauno laikraščiuose, o čia jos tilpsta kraštutinio pasauly kampelio spaudoj.

P-nas V. K. Račkauskas, savo laiku redagavęs "Tėvynę", matyt, moka užinteresuoti Lietuva ir anglų laikraščius.

GINČAS DEL KLAIPĖDOS IŠSIRIŠA LAIMINGAI.

Buvo manoma, jog kivirčiai tarp Vokietijos ir Lietuvos supurtins Tautų Sąjungos posėdį. Mat, vokiečiai įsipiršę į "skriaudžiamų" klai pėdiečių gynėjus, smarkiai užatakavo Lietuvą, nutraukė prekybinius ryšius ir iškėlė prieš mus formalę bylą.

Tačiau Tautų Sąjungos Taryba, atstovaujama norvego Braadland pareiškė, jog į Klapėdos reikalus Vokietijai nesą reikalo kištis. Jeigu kiltų nesusipratimai tarp Lietuvos ir Klaipėdos, juos turės spręsti Anglija, Prancuzija, Italija ir Japonija arba Haagos tarptautinis teismas.

Šis nuosprendis turi nepaprastos reikšmės, kadangi sulaiko Vokietiją nuo kišimąsi į Klaipėdos kraštą ir sykiu nuo kurstymo gyventojų prieš Lietuvą.

Skaitytoju Balsai

KAS TURĖJO IŠ LIETUVIŲ GAUTI MEDALĮ NUO LIETUVOS VALDŽIOS.

Praeitą savaitę Chicago Daily News ir kiti laikraščiai pranešė, kad tula Miss. Mary McDowell aplaikė nuo Lietuvos valdžios D. L. K. Gedimino Ordeną. Kad Lietuvos valdžia pradėjo atsižiurėti į amerikiečius ir, už jų pasidarbavimą, apdovanoti ordenais, tai tas yra sveikintinas apsireiškimas. Žmonės, kurie yra daug nuveikę ir dar tebeveikia del tėvynės, yra neatbutinas reikalas, kad jųjų pasidarbavimą senojį tėvynė suprastų ir įvertintų. Ir tą įvertinimą visos kuluringos tautos, savo sunus už nuoširdų ir atsidavusį pasidarbavimą, apvainikuoja suteikdamos tai vienokios, tai kitokios rušies ordenus arba pagyrimus.

Tokis senos tėvynės atjautimas ir įvertinimas savo sunų arba dukterų darbuotės del jos labo užjury, daugiau ir tampriau prijungia juos prie savęs ir suteikia dar didesnį pasišventimą del jos darbuotis. Ir delto, kada laikraščiai pranešė, kad ta vietinė amerikonka likosi apdovanota Lietuvos valdžios Gedimino ordenu, tai man tuojau kilo klausimas, delko nei vienas chicagietis lietuvis netapo jokiu pažymėjimu apdovanotas? Chicagos lietuvių visuomenė nėra ir gal but nebus priešinga, kad Lietuvos valdžia apdovanoja amerikiečius už jųjų pasidarbavimą del Lietuvos. Bet chicagiečiai taipgi yra nepatenkinti, kad Lietuvos valdžios atatinkami žmonės, kurie rekomendavo suteikti ordenus amerikiečiams, nesurado nei vieno kito iš savo sunų ir dukterų, kad jiem suteikus taipgi pripažinimą už jųjų nenuilstanti darbavimąsi per keliatą desėtkų metų Lietuvos labui; jos garbės ir pripažinimui. O juk žmonių galima butų priskaityti bent keliatą.

Rašėjas šio rašinėlio Chicagos lietuvių gyvenimą seka labai smulkmeniškai jau nuo 1908 metų. Ir todel, man rodos, kad pirmutinį ordeną iš Chicagos lietuvių turėjo apturėti ne kas kitas, kaip tiktai daug pasidarbavęs del Lietuvos valstybės nepriklausomybės pripažynimo, lietuvių vardo iškėlime amerikiečių tarpe, ir daug iki šiam laikui besidarbuojantis, gerb. ponas Juozas J. Elias, prezidentas Universal State Banko, Chicago, Ill.

Antra ypata, iš moterų, kuri turėtų buti Lietuvos valdžios apdovanoa, tai taip labai daug dirbusi ir šiandie besidarbuojanti tarp Chicagos ir visos Amerikos moterų, tai ponia Antanina Nausėdienė. Čionai permažai vietos, kad visus nuveiktus darbus aprašyti, kaip vieno, taip ir antro.

Trečias asmuo, kuris taip pat turėjo buti apdovanotas pasižymėjimo ordenu, visų gerbiamas ir galima sakyt, seniausias klebonas, kun. A. Skripka, kuris yra daug nuveikęs del sustiprinimo lietuvybės Chicagoje ir, abelnai, daug pasidarbavęs del tėvynės Lietuvos.

Suprantama, einant toliau, galima butų priskaityti ir daugiau senų veikėjų, daug pasidarbavusių del lietuvybės, ir kurie butų verti mažesniame laipsnyje šiokio bei tokio nuo tėvynės pripažynimo bei atminties. Bet mano manymu, viršminėti turėjo buti pirmutiniai asmenys apdovanoti Letuvos pripažinimo garbės ženklais.

Man, tikiu, nei visai Chicagos lietuvių visuomenei yra nesuprantama, kodel tokis nevykęs Lietuvos valdžios padarytas žinksnis, kaslink chicagiečių užsitarnavusių pripažinimo. Ar apie tai Lietuvos valdžios atatinkamas įstaigas, vietiniai Lietuvos atstovai informavo, ir per keno nors privataus asmens rekomendacija tas likosi padaryta. Kaip tas nebutų, bet reikia pripažinti, kad Chicagos lietuviams veikėjams likosi suduotas antausis. Nes pripažinimas sueiktas kitatautčiams, o lietuviams, kurie tą visą juodą darbą dirba, ir daug pinigų ir savo laiko praleido del labo Lietuvos, tai likosi visai nepripažinti, ir jųjų darbas neįvertintas.

Jeigu Lietuva nori turėti savus sunus ir dukteris atsidavusius su širdimi ir siela del Jos, tai neturi užmiršti savo vaikų. Turi duoti suprasti jauniesiems darbuotojams, kad jųjų darbas yra įvertinamas, ir kad už nuoširdų pasidarbavimą del Lietuvos jie taip pat gali tikėtis sulaukti savo darbo apvainikavimo. Delto butų gerai, kad Lietuvos atstovas, jeigu nežino kas čionai iš chicagiečių yra užsitarnavę del apdovanojimo Gedimino ar kitokių ordenų, kad atsiklaustų senesnių veikėjų, ir suteiktų Chicagos lietuviams tinkamą pripažinimą.

Bridgeportietis.

Pastabos

Ispanijoje, nuo įsteigimo Respublikos, dalykai eina kas dieną blogyn. Nuo Gegužės pradžios, iki keturioliktos, jau spėjo sudeginti dvidešimt vieną bažnyčią ir dešimtį išsprogdino su dinamitu. O kiek kliošlorių sudegino, tad pilnų žinių nepaduoda, tačiau galima drąsiai spėti, kad nedaug truksta nuo bažnyčių skaitliaus.

Kunigus ir "seseris" su "broliukais" išganiojo iš vienuolynų laukan. Nekurie pasislėpė pas savo artimus giminaičius. Verčia bėdą ant bolševikų — bedievių. Gerai — tai kur dingo tie dvasiškijų stebuklingi šventieji su savo stebuklais, kad nebaudžia bedievius stebuklingu budu? Beverčiais liko.

Ale taip jiem ir praverčia, nes Ispanijos inkvizicijos laiku dvasiškija netik namus nekaltų darbo žmonelių degino, bet ir pačius nekaltus ant laužų gyvus degino. Jie buk buvę eretikai, t. y. bažnyčiai neištikimi. Tai dabar jie atsimoka dvasiškijai už praeities gerus darbus.

Popiežius Papa XI pradeda nerimauti Vatikane, besiklausydamas apie visą tą kas dedasi Ispanijoje, kad žmonės nenori jo pasiuntinių klausyti, ir jo "šventą" žodį laiko beverčiu. Nabago biznį susiaurys.

Ar matote, kaip tie Amerikos kapitalistai myli biedniokus? Kalifornijos apelsinų (orandžių) augintojas nupirko už pusę milijono dolerių apelsinų ir suvertė į kanalą, delto, kad kainos nenupigtų, ir kad perdaug neatsirastų ant marketo. Daug sergančių darbo žmonelių norėtų perkąsti orandžį, nes ta rukštis stiprina ir atgaivina širdį. Bet kaip gauti tą orandžį, jei kainuoja vienas penki centai? Reiškia peraukštai kybo, negalima pasiekti. Kad butų po centą vienas orandžis, tai beveik kožnas vienas darbo žmogus galėtų jį nusipirkti. Kur ta teisybė?

Amerikos spauda rėkia, šaukia, kad neturi kur dėti kviečius, nes per daug jų turi. Puva skladuose apie 200,000,000 bušelių. O Chinijoje milijonas žmonių yra priverstas kovoti su badu, kad palaikius gyvastį. Ta pati spauda paduoda, kad apie 20,000 žmonių kas dieną nuo bado miršta. Patys amerikonai prisipažįsta, kad tas perviršis kviečių negalimas čia yra parduoti del sunaudojimo — supus skladuose. Senatorius Borah rupinasi, kur ir kaip tą perviršį kviečių padėti, ir kaip sulaikyti Chiniją nuo bado, ir nuo civilio karo, nes tas veda prie anarkizmo Chinijos žmones.

Tai ar nebutų geriau atiduoti nuvežus tuos kviečius tiems alkaniems Chiniečiams ir tuomet girtis, kad mes amerikonai esame geri ir demokratiški. Ir nereikės kinkų drebinti, kad Chinija nevirstų anarkistiška.

Senas Klausimas

Graži jauna 15 metų mergaitė (panelė) atėjo į mokyklą su numalevotais žandais, nupauderiuota nosim, išmalevotais akių blakstienais, išraitytais antakiais; atrodė tikra flirtas.

Mokintoja tą išvydus, nuėjo ir pranešė mokyklos vedėjui. Principalas su mokytoja po mokyklos sulaikė tą mergelę, ir pas save pasišaukė. Mokintoja pasiguldė ją ant kelių ir palaikė ją, o principalas su diržu įsegė mergelei į pasturgalį. Panelė parėjus namo pasisakė mamai ir tetei. Tie tuojaus išėmė varantą del mokintojų, tie du nieko nelaukę rezignavo. Kilo suirutė miestelyje ir mokyklos pasidalino į dvi dalis: viena, kur gali mušti mergaites už nemokėjimą algebros, ir antra, kur negali mušti.

Tas patenkino visus? Ne. Tetė su mama pradėjo bartis.

Vienas sako, kad gerai, kad muša vaikus už nepadarymą uždavinių ir pauderiavimąsi, o antras sako, kad ne. Ir peštynės.

Eina prie advokato ir pasiduoda ant perskyros. Suardo šeimyniską gyvenimą. Ir kas? Gi ta viena jauna, graži 15 m. dukrelė.

Ar žinote, kad Chicaga yra fundamentalinis miestas industrijos. Čia per metus faundrės ir mašinšapės pagamina vertės apie $142,000,000. Geležies ir plieno pagamina vertės už $115,000,000.

Pagaminimas produktų del žmogaus naudos užima pirmą vietą; butent, mėsos pagaminimas siekė apie $571,000,000.

Vaisių, daržovių, sviesto, paukščių, kiaušinių ir surių apie $500,000,000 padaro biznio.

Chicago, su 3,500,000 žmonių sudaro apie vieną aštuntdalį sveikiausių, fiziniu atžvilgiu žmonių, iš viso to 120,000,000 Amerikos skaičiaus žmonių. Pasirodo, kad Chicaga gerai stovi.

— Kazys Štukorius.

Iš Centro Raštinės

Seimas.

Visiems jau dabar yra žinoma, kad musų organizacijos Seimas įvyksta gražiame Detroit, Mich., birželio 26 ir 27 dienose. Tenais mes visi susirinksim apkalbėt savo reikalus bei išduoti raportus iš savo kuopų veikimo; o jo buvo labai daug ir, reikia tikėtis, kad bent kiek mes esame pasidarbavę: kvotos reikale, vajaus — gavimui naujų narių, rėmėjų klausime ir kituose reikaluose. Ar mes esame kiek pasidarbavę viršminėtuose klausimuose — paaiškės Seime.

Gana didelis burys delegatų ketina važiuoti iš Chicagos: vieni automibiliais, kiti traukiniais ir tt., kurių tarpe ir keliatas senelių su tokiom didelėm ir ambitiškom energijom. Vadinasi, Chicaga bus gerai reprezentuojama.

Vietinis Chicagos 4-tas apskritys ateinančiam sekmadieny rengia Sandariečių išvažiavimą. Vieta yra Willow Springs — labai gera. Važiuokite Archer Avenue iki Kean Ave., paskui į pietus iki 87 gatvės, per mišką iki ukiui, kur bus visiem nurodyta ženklais. Bukim visi.

— Centro rašt. A. M.

Mano Kampelis

Rašo **Padnackas**

MANO KAMPELIS

PROF. M. BIRŽIŠKA sugrįžęs iš Amerikos patiekė pranešimą apie savo kelionės įspudžius. Pranešimas yra rimtas ir bešališkas. Mes nenorime, kad mus visą laiką girtų arba peiktų; tegul pasako kuom ištikro esam ir iš to galėsime pasimokinti.

Prof. M. Biržiška stengėsi neįžeisti nė vieno. Savo taktu ir mandagumu jis patraukė į save visas srioves. Dabar jam grįžus į Lietuvą, tęskime toliau Vilniaus vadavimo darbą, vengdami tarpusavinių ginčų.

SLA. PILDOMOJI TARYBA paskutiniam savo posėdy instruktavo "Tėvynės" redaktorių siųsti apšvietos komisijai gautus raštus ir rezoliucijas Devenio paskolos klausime. Apšvietos komisija peržiurės visą medžiagą ir nuspręs ar ji verta dėti į spaudą ar ne.

Mums atrodo, jog visos panašios ceremonijos nereikalingos. Nejaugi apšvietos komisija geriau žino už patį redaktorių straipsnio vertę? Ir kiek laiko imtų kol trys SLA. "švietėjai" išneš savo nuosprendį? Matyt, SLA. Pildomoji Taryba norėjo apsaugoti "Tėvynės" redaktorių nuo daugelio nesmagumų. Tačiau surastoji priemonė nėra pilnai atsakanti.

A. VOLDEMARAS traukiamas į teismą. Vienas kaltinimas, tai valstybės išdavystė; antras — pasikėsinimas nužudyti Kauno policijos viršininką Rusteiką.

Sykiu su Voldemaru bus tardoma ir kelios dešimtys jo pasekėjų: studentų, karininkų ir keliatas valdininkų. Matyt, Voldemaras nelabai paiso, ką su juom padarys, nes kuo toliau, tuo smarkiau atakuoja Smetoną ir dabartinę Lietuvos valdžią.

PASAK jo. "Juo ilgiau rykštės režimas tęsis, juo katostrofingesnis bus jo griuvimas pačiam Smetonai ir musų valstybei. Smetona tikisi but amžinuoju prezidentu, bet to netiki net jo artimieji. Yra pagrindo manyti, jog jo režimo dienos suskaitytos." Šituos žodžius cituojama iš "Darbininko".

Amerikoj toks pareiškimas yra paprastu dalyku; Lietuvoj gi tas skaitoma prieš-valstybiniu darbu. Ir už panašią kalbą Voldemarui teks atsakyti.

NETOLI lenkų rubežiaus, Breslau mieste susirinko 150,000 vokiečių, didžiojo karo veteranų ir prisiekė nenurimti iki lenkiškas koridorius nebus panaikintas. Matyt, vokiečiai rengiasi ne tik prie diplomatinės kovos, bet taipgi ir ginklo.

Daugelis musų norėtų žinoti ką vokiečiai mano apie Klaipėdą. Beabejo, jie norėtų ją grąžinti, nors apie tai retai teprisimena. Neapykanta lenkų verčia juos užmiršti lietuvių.

RINKIMAI į Lietuvos miestų tarybas eina nenormalėse sąlygose. Stipriausios politinės grupės — valst. liaudin. krikšč.-demokratai ir socialistai atsisakė dalyvauti, nes valdžios išleistas įstatymas apie rinkimus atėmė daugeliui piliečių teisę balsuoti.

Tuomet valdančiųjų grupė nutarė patys vieni žvejoti balsus. Nors oficiališkai kovojama su katalikų bažnyčia, bet "Lietuvos Aidas", tarytum nieko nežinąs išleido atsišaukimą į katalikus, ragindamas, kad visi eitų balsuoti. "Lietuvi, katalike! Nebuk pats savo priešu, nes tavo balsas, gali musų, katalikų, likimą nulemti".

Jeigu rinkimai į miestų tarybas yra tokie svarbūs, tai kodėl juos nepadaryt žmoniškais? Tuomet katalikai ir ne katalikai galėtų dalyvauti.

Sveikatos Dalykai

Rašo Dr. S. Šlakis

RAMUMAS IR PATOGUS UŽSILAIKYMAS

Kadangi buti tikrai sveikais fiziškai, mes privalome buti sveikų pakraipų ir protiškai. Reikia sveikai protauti. Vienu žodžiu sakant, užsilaikyti save ramiai.

Mes per svarbiai negalime pabrėžt, kad minčių nelygsvara tankiai pakenkia žmogaus kunui, visais atvejais. Sveikas kunas pagimdo sveikas mintis, sveikos mintys padaro kuną sveiku. Vienas ant antro veikia, ir didelę įtekmę padaro.

Begalinė rupestis išaikvoja ir tvirčiausias nervų jėgas. Rupestis sutrukdo nervų dirksnius smegenyse ir nervų veikmė buna suardyta.

Pusė musų rupesčių yra be išrokavimo ir musų kuną kankina bereikalingai. Kiekvienas iš musų, kad ir blogiausioje padėtyje, **turime savyje tą jėgą**, kad galime palengvinti save; **pamirškime**, jeigu ne ant dienos, tai ant valandos, arba minutės, savo bėdas.

Mes galime nustumti nuo savęs tas baimes ir slėgiančias mintis. Sveikiausias budas tą padaryti yra: ignoravimas tų kenksmingų minčių ir vartojant sveikas, malonias mintis, galima save susikontroliuoti.

Savivalda sveikiausias surėdymas

Gerai suprantant kokią įtekmę veikimas minčių turi ant kuno, pagimdyme ligų, mes taipgi žinome, kad neužsiganėdinimas, neužsitikėjimas, nusiminimas, nužiurėjimas, kerštas, tingėjimas ir taip toliau tankiai buna išraiška nesveikumo. Pataisius sveikatą visi nesveikumai dingsta.

16 sveikatos taisyklių

1. Išvėdinkite kiekvieną kambarį.
2. Dėvėkite lengvus-liuosus drabužius.
3. Kuodaugiausiai kasdieną buti ant tyro oro.
4. Miegoti lauke ant tyro oro, jei galima.
5. Nepersivalgint ir perdaug nesvert.
6. Atsargiai valgyt proteis, kaip mėsą, kiaušinius, ir panašius valgius ir druską.
7. Valgyt kasdieną kietų, stambių, žalių valgių.
8. Valgyt iš lėto ir pažinti skonį.
9. Vartoti įvalias vandens į vidų ir iš lauko.
10. Daboti vidurius, kad gerai veiktų.
11. Stovėti, sėdėti ir vaikščioti tiesiai.
12. Neduoti nuodams, nei bakterijoms kuną naikinti.
13. Užlaikyti švariai dantis ir burną.
14. Dirbti, žaisti, pasilsėti ir išsimiegoti vidutiniškai.
15. Kvėpuoti giliai tyrą orą keletą kartų į dieną.
16. Užsilaikyti visuomet ramiai.

Tėvynės Mylėtojų Draugijos Centro Valdyba

Kuopų viršininkams, ir abelnai T. M. D. nariams, dabar net nežinoma kad yra T. M. D. Centro Valdyba, nei kas, kokis laikraštis draugiją atstovauja. Jei iš kuopų viršininkų, ar visuomenės darbuotojų, ar narių kas ir panorėtų susinešti su C. V. ar parašyti T. M. D. reikalais, nežino kur į ką kreiptis.

Todel šiuomi darau pranešimą visiems suinteresuotiem, kad oficialo savo organo, draugija kaip ir neturi, galima rašyti, "Sandarai', "Dirvai", "Vienybei" ir "Tėvynei". "Tėvynės Mylėtojų Draugijos" reikalais, nei vienas iš tų laikraščių, nepasigailės vietos raštams, kurie gali atnešti visuomenei naudą. Žinoma polemiškų raštų talpinimo gali atsakyti, tad geriau polemikos vengti.

Kuomet bus sušauktas T. M. D. Seimas, tai tuomet nuspręsime ir organo klausymą išrišime.

Dabartinė Centro Valdyba:
Pirmininkas:
K. S. Karpavičius,
6820 Superior Ave.,
Cleveland, Ohio.

Vice-Pirm.: P. Bukšnaitis,
10440-117th St.,
Richmond Hill, N. Y.

Sekretorius: M. L. Vasil,
307 W. 30th St.,
New York, N. Y.

Iždininkas: A. B. Strimaitis,
G. P. O. Box 127,
New York, N. Y.

Knygius: M. K. Silius,
3236 So. Halsted St.,
Chicago, Ill.

Literaturos Kom.:
S. E. Vitaitis,
307 W. 30th St.,
New York, N. Y.

J. Valaitis,
193 Grand St.,
Brooklyn, N. Y.

T. M. D. reikalais galite rašyti bile vienam iš Centro V. narių. Visuomet gausite pilnas informacijas, bet geriausiai rašyti sekretoriui, kuris yra visa organizacijos ašis.

— **A. B. Strimaitis**

Pranešimas

Dr. A. J. Bertash
perkėlė savo ofisą į
756 W. 35th Street
N. E. corner So. Halsted ir 35 gatvės
Tel. Boulevard 5913 ir 5914
Valandos: 1—3 P. M. 6:30—8:30 P. M.

Dr. S. Naikelis
perkėlė savo ofisą į
756 W. 35th Street
N. E. corner So. Halsted ir 35 gatvės
ir permainė telefoną į
Tel. Boulevard 5914 ir 5913
Valandos: 2—4 P. M. 7—9 P. M.

S. BOSTON, MASS.

Onos Kubilienės Koncertas

Per energingą triusą, turėdama gamtos apdovanotą gabumą, lietuvių darže išaugo nauja gėlė ponios Ono Kubilienės asmenyje.

Ponie Kubilienė yra So. Bostono Lietuvių Metodistų Žinyčios ministerio Kubiliaus žmona.

Gyvendama Chicagoj pradžioje ji baigė slaugės (nursės) mokslą ir potam įstojo į Valparaiso Universitetą, kuriame lankė kursus dailės ir dramos skyrius. Bet turėdama palinkimą ir gabumus dailėje, slaugės profesijoj ne praktikavo, bet stojo dirbti dailėj.

Atvažiavus į Bostoną, stojo į Naujos Anglijos Konservatoriją ir atsidavė muzikos ir dailės mokslui.

Metas po meto dailės moksle sparčiais žingsniais žengė pirmyn su gerais atsižymėjimais, už ką susilaukdavo netik gerus kreditus (žymes) iš mokyklos, bet ir stipendiją mokslo tęsimui, kas pasitaiko tik retam gabiam mokiniui.

Per pereitus keliarius metus, p-nia Kubilienė yra gerai žinoma lietuvių, ypač amerikonų scenoje. Bostone desėtkus kartų dainavo gana kiltų amerikonų organizacijų surengtuose banketuose ir koncertuose. Amerikonų ji visuomet ir visur persistatė lietuvaitė ir visoj didžiumoj dainuoja lietuviškas dainas, supažindindama amerikonus su lietuvių kalbos garsais ir muzikos motyvais. Daug kartų anglų kalboj amerikonams yra pasakius trumpas prakalbėles apie Lietuvą ir lietuvius. Jos triusu tukstančiai kilnių amerikonų tapo supažindinti, kad lietuvių tauta žengia kulturos keliu ir turtinga dailėje.

Šių metų birželio mėnesy ponia Kubilienė baigia Naujos Anglijos Konservatoriją su gana aukštais kreditais.

Po sunkių, bet sekmingų kelerių moslo metų, ji rengiasi važiuoti Lietuvon, kad aplankius savo gimtinį kraštą, kurį maža budama apleido ir del kurio daug yra pasidarbavus; taipgi yra pasiryžus kelis metus tęsti mokslą muzikoj ir dainoj gyvendama Europoj.

Atsisveikinimą su Bostono ir apielinkės lietuviais, geg. 24 d. davė koncertą, kurame sudainavo labai gerai aštuonias lietuviškas ir penkias svetimomis kalbomis dainas. Taipgi programe dalyvavo p. DiBlasio, Bostono Sinfonijos orchestros smuikininkas ir garsus pianistas p. Schwab. Koncertas buvo tikrai skaitlingas. Jame dalyvavo skaitlinga publika, kurioj buvo daugelis Bostono profesionalų bei vietos ir apielinkės visuomenės darbuotojų. Koncertu visi likosi pasitenkinę, ir visi gavo daug malonių įspudžių.

sekmingos kelionės, daug malonumo ir linksmumo Lietuvoje; taipgi tvirtos sveikatos ir geriausių pasekmių tolimesniam mokslo tęsime!

K. J. Paulauskas.

Užmigęs Pervažiavo Vaiką

Žem. Fredoje gegužės 11 d. 11 val. 30 min. ukininkas Zaronis Vincas iš Bakų kaimo, užmigęs važiuodamas Napoleono g-ve, užvažiavo ant žaidžiančių vaikų šalygatvyje. **Pil. Stankevičiaus vaikui Kaziui 5 metų pervažiavo kojas nuplėšdamas mėsą.**

Po nelaimės ukininkas išsokęs iš vežimo bandė pabėgti, bet vieno karininko tapo sulaikytas.

Greitas Laivu Patarnavimas į Europą

Per Hamburgą Musų Moderniniais Laivais

HAMBURG DEUTSCHLAND
ALBERT BALLIN NEW YORK

Išvažiuoja reguliariai kas savaitė. Taipgi reguliariai išplaukimai mus populiariais kambariniais laivais:

ST. LOUIS, MILWAUKEE. IR CLEVELAND.

Prieinamos kainos
Tiesioginiai gelžkeliais susisiekimai su Lietuva
Del informacijų kreipkitės į lokalius agentus musų

HAMBURG-AMERICAN LINE

177 No. Michigan Ave., Chicago, Ill.

Sandaros Spaustuve Atlieka

Visokius Spaudos Darbus Greitai, Tinkamai ir Pigiai

Spausdiname įvairias biznieriams blankas, business cards, atskaitas, bilas, Letterheads ir kitus.

Draugijoms: konstitucijas, įstojimų blankas, plakatus, "Show Cards", atvirutes ir t. t.

Didžiausius pagarsinimus, knygutes, programus, pranešimus bei pakvietimus (invitation cards) ir kitus spausdinius.

Ypatingą domę kreipiame į užsakymus iš kitų kolonijų.

Taigi Visais Spaudos Reikalais Kreipkitės į Sandarą, o Užtikrinam, Kad Gausite Gerą Patarnavimą.

SANDARA

3236 South Halsted Street, Chicago, Ill.
Telephone Calumet 3277

Amerikos Lietuviu Gyvenimas

BALTIMORE, MD.

Puikus ir pasekmingas Dainos Draugijos pirmas koncertas.

Sekmadienyje, geg. 24 d., Baltimorės Lietuvių Dainos Draugija pateikė savo pirmą koncertą, Lietuvių Svėtainėj.

Tą dieną buvo Sekminės ir Baltimorės lietuviai turėjo visokių pramogų: L. R. K. Moterų Sąjungos kuopa turėjo pikniką Narjausko darže; pp. A. Franckevičiai turėjo dideles krikštynes; buvo kelios gegužinės privatiškai parengtos ir tt.

Dainos Draugija skelbė, kad jos koncertas prasidės punktuališkai ant 8 val. vakare. Taigi pamatęs, kad laikrodžio rodyklės jau arti 8, pipkę užsidumęs traukiau į minimą koncertą, žingeidaudamas, kokį koncertą ši nauja organizacija pateiks, kas ten bus, ką girdėsiu ir matysiu.

Jau buvo arti 8 kaip pasiekiau Lietuvij svetainę; žmonės traukė skalsiai į vidų. Neilgai trukus, pasikėlė uždanga. Visų akys sužibo...

Scena buvo papuošta gyvas paparčiais ir palmomis, gražiai ir tvarkiai; scenoje buvo Dainos choras — burys gražaus jaunimo, dailiai pasipuošusio jaunimo. Prie pjano sėdėjo p-lė Margareta Simaitytė. Plojima užia svetainėje... P-lė Lilija Geležiutė. chorvedė, išeina ir užima vietą... Plojimas...

Programą, kuris susidėjo iš 14 didelių numerių, išpildė — Dainos mišrus choras, Moterų choras, Julė Rastenienė, K. Andreikus, M. Rutkus, E. Mažintaitė Margareta Simaitytė, Jonas Simaitis Katarina Rakauskaitė, Leonora Stankevičienė, Antoneta Remeikytė, chorams vadovavo Lilija Geležiutė. Programe buvo šių autorių kuriniai: M. Petrausko, Sasnausko, Verdi, Arditi, Vanagaitis, Rameau-Godowsky, Debussy, Šimkaus, Aleksio, Flotow, Donizetti Kačanausko, Vanagaičio ir kt.

Chorams vadovavo Lilija Geležiutė; akompanavo — Margareta Simatytė, Solistams akomp. Lelija Geležiutė.

Mišrus ir moterų-merginų chorai dainavo labai gražiai. Tai buvo p-lės Geležiutės debiutas choro vadovavime. Ji parodė savo gabumus šiame koncerte. Už chorvedystę ir gražų išpildymą num. 4 programe, ji gavo nuo Dainos Draugijos puikų rožių bukėtą. Dainos Draugijos choras, po num. 1 programe, gavo irgi didelę vazą rožių, lelijų ir pinavijų...

Solistai-dainininkai dainavo visi žavėjančiai, gražiai. Šokikės, Katrina Rakauskaitė ir Antoneta Remeikytė, puikiai išpildė savo dalykus. Margareta Simatytė ir jos tėvas, Jonas Simaitis, piano-armonika kai sudrožė kelis dalykus, tai, rodėsi, kad visa ulanų pulko kapelija graudė...

Koncertas tęsėsi dvi val. laiko be pertraukos. Žmonių susirinko apypilnė svetainė. Visiems visos koncerto dalys labai patiko. Katučių, katučių... niekam nesigailėta...

Po num. 11 programe, kalbėjo adv. Nadas Rastenis. Vardan Dainos Draugijos jis dėkojo visiems už atsilankymą į šį koncertą; džiaugėsi, kad ši organizacija, ketverto savaičių senumo, išstengė parengti puikų vakarą. Kvietė visus dainininkus-dainininkes prisidėti prie šios organizacijos, kad padarius didelį chorą; prašė visuomenės paramos, kad galinti prisidėti prie draugijos kaipo nariai rėmėjai: kas moka $10.00 ar daugiau į šią draugiją, gauna tiketus į draugijos parengimus veltui ir buna draugijos nariais-rėmėjais; pranešė, kad mintis organizuoti tokią draugiją kilo Baltimorės Lietuvių Draugijų Taryboj, ir kad pp. Simas Leonavičius, Stasys Butkus, Antanas Bradunas ir Vincas Lukaševičius žymiai prisidėjo prie draugijos suorganizavimo, darbu grąšiu, ir kad jie keturi šį vakarą įteikė Dainos chorui tą didelį ir gražų gėlių buketą-vazą; ir pagaliaus dėkojo Dainos draugijos pirmininkui adv. V. F. Laukaičiui už parupinimą paparčių ir palmų scenos papuošimui.

Koncertui užsibaigus sekė šokiai, iki pirmos valandos nakties. Jaunimas, kartu ir suaugusieji — pajutę dainos dainos galybės jėgas ir pavasario džiaugsmą, linksmai bangavo po svetainę.

Gražiame pavasario laike gimė prakilni organizacija ir surengė žavingą vakarą. Garbė tiems, kurie darbuojasi prakilniame kulturos ir švaraus palinksminimo darbe!

Linkiu Dainos Draugijai augti ir bujoti, ir tokių parengimų kuodaugiausiai surengti!

Po visko ramiai grįžau namole... Net ir miegant sapnavosi praeito vakaro malonųs įspudžiai... Ypatingai ta graži įžanginė daina — Miko Petrausko muzika —

"Kur namas mųs, kur kraštas mųs;
Senas Nemun's puikiai puikiai plaukia,
Daug saviep jis upių šaukia;
Pievoms, girioms jo krantai,
Iždabinti yr' gražiai.
Graži žemė ir dangus, —
Lietuva, tai kraštas mųs."

—Ant. Kurelaitis.

HARTFORD, CONN.

Pora metų atgal pas mus Sandaros kuopa buvo stipri ir darbšti. Mat čia gyveno Bronius Vedeikis ir jis savo triusu veikė ir dirbo; bet jam apleidus Hartfordą ir apsigyvenus Bridgepote vietos ALT-S. 46 kp. apmirė ir nei pereitą metą, nei šiemet nieko nesurengė, nei naujų narių gavo, galima sakyti nariais sumažėjo. Senesni veikėjai: G. Levišauskas, J. Januškevičia, K. Balskus, A. Stankus, Kmeliauskas mažai dirba, o ypač daug galėtų darbo padaryti, nes turi tarpe savęs V. M. Čekanauską. Naujesni nariai-veikėjai: T. Iliniauskas, S. Pikturna ir kt. norėtų padirbėti, bet patarėjų mažai gauna, todel ir visi laukia "geresnių laikų". Kuopa turbut tik tada atgis, kada sugrįž atgal į Hartfordą B. Vedeikis.

SLA. 124 kp. gyvuoja labai gerai, dar geriau negu buvo pirmiau su bolševikais. Kuopos organizatorius P. Labanauskas jau prirašė 30 suvirš naujų narių, t. y. jau perviršijo išėjusius bolševikus. Jei org. Labanauskas laike vajaus nebut susirgęs, tai beabejo but sudaręs ir kvotą laimėti laivakortę į Lietuvą, bet liga atėmė keletą savaičių darbo. Antrasis organizatotorius Juozas Ivanauskas kažin kodel šiemet apilso ir naujų narių negavo, seniau jis daugiau darbavosi. Tiesa, bedarbės daug žalos mus organizacijoms padaro, bet vistiek pat dar yra daug lietuvių, kurie nepriklauso į lietuviškas draugijas; pakalbinus ir parodžius naudą SLA. mielai jie įstoja. Kai kas Chicagoje, o ypač daugiausia Clevelande tuli lietuviai rėkauja ant SLA., pamatysime ateity ar jie daug prirašė naujų narių. Mųs kuopa nerėkauja, dargi nei protestų nesiuntė dėlei paskolų bei pasikėlimo algų, bet jausdami organizacijai skriaudą beveik visi nariai dirba, kad tik SLA. padarius dar didesniu ir kad tų nuostolių nebut jaučiama. Dabar kuopa rengias prie dideliopikniko, kuris įvyks Birželio 21 d. Lietuvių Parke, Glastonbury. Kuopa švęs 20 metų sukaktuves ir ta proga užkvietė visas Conn. ir dalį Mass. SLA. kuopų dalyvauti. Tikimasi turėti didelis ir gražus išvažiavima.

Pagal paskutinį gyventojų skaitlių; tarp įvairių skaitlinių paskelbė ir skaičių svetimšalių, t. y. kitur gimusių. Lietuvių gimusių Lietuvoje Hartforde yra 1,593; galėjo atsitikti, kad nevisus surašė (vienų nerado namie, kiti nenorėjo užsirašyti), tokių neužrašytų gal buvo kelios dešimtys, taigi lietuvių gimusių Lietuvoje bus Hartforde suvirš 16 šimtų. Kiek yra gimusių lietuvių Amerikoje ir gyvenančių Hartforde nepaskelbta, bet galima numanyti kad bus suvirš du tukstančiai. Daugiausia svetimšalių Hartforde yra italų (8,843), paskui eina lenkai (5,236), airiai, rusai.

— Skaitytojas

DETROIT, MICH.

Socialistų agitacija.

Sekmadienį, geg. 24 dieną, man pasisukus apie Lietuvių svetainę, susitikau seną draugą besiskubinanti pasiklausyti, anot jo, "svarbios pono Grigaičio kalbos". Na, kad taip, nuėjome į svetainę abudu.

Neėsu kritiku ir ne kritikos atžvilgiu rašau šį straipsnį, bet vien tik savo įspudžius pareiškiu.

Įėjęs svetainėn nieko viliojančio nepatėmijau apart prelegento, kuris atvažiavo iš Chicagos, Ill., ir ėsąs redaktorius "Naujienų", p. P. Grigaitis, ypatingo apširnumo, spalvos ir savotiškos demarkacijos barzdelės.

Jo asmuo man priminė labai madoj buvusius, tarp 1904 ir 1914 metų, ypatingos kategorijos "garsiuosius oratorius", Šukį, Hermaną, Žagarą ir kitus. Tais laikais, taip sakant, jie buvo "didvyriais", bet jau jie išnyko...

P. Grigaičio kalba ir gestai turi savąja vertybę, bet visgi, iš šalies žiurint, matosi daugiau tinkanti paprastam politikui negu žurnalistui. Tas gal bus, delei kalbos temos.

Jei mano ausys neklysta, tai vienu tarpu nugirdau kalbėtoją sakant, kad po didžiojo pasaulinio karo, negalima buvo socializmui klestėti, kadangi visame pasaulyje viskas buvo išgriauta ir išnaikinta. Suprantama, šiandie, pagal jo pareiškimą, jau yra geras pamatas organizavimui darbininkus, ir organizuota spėka pravest savo atstovus į šalies tiesų bei įstatymų labaratoriją. Labai kilnus ir praktiškas užsimojimas, iš darbininkų klesos atžvilgio.

Atsiprašau, po pasaulinio karo, teisingiau sakant, ant griuvėsių, nebuvo galimybės sekmingai auklėt socializmas, bet dabar jau yra tam geresnė dirva, kuomet kas nors kitas savu protu, triusu ir pasišventimu atstatę karo griuvėsius. Tas man nurodo, kad socialistai tik tuomet triumfuoja, kuomet yra pilnas aruodas, bet jiem patiem truksta iniciatyvos, gabumo ir ištvermės pasitiesimui fundamento, kuriuomi socializmo ir atstatymui šalies griuvėsių. Labai keista, bet taip yra.

Užbaigus kalbą ir atsigėrus šalto vandens, tuli iš publikos, kurios buvo ne daugiau šimtinės, politiškai sakant, "davė užklausimus."

Kaip yra žinoma, vieni klausinėjo idant pasirodžius esant "didvyriais" ir dirbant darbininkų labui. Antri įmirkę saumylyste, šiepėsi ir rodė savo dantis, rodosi grąsindami įkąst. Turime suprast, kad šitie darbininkų "gelbėtojai" yra gatavi kąst visus, kurie ne jų draugai.

Treti gi, "uždavė klausimus," kad klausinėt, nepaisant ant prasmės ar be prasmės.

Išėjus iš svetainės užsirukyt, teko nugirst "smarkiai kritikuojant" kalbėtoją už raginimą darbininkų pravedimui legališku keliu savo atstovų į šalies legislaturą. Esą: "tai kvaila. Lauk tu žmogus mažu tukstantį metų, paki prieisi prie tiesdarystės, kuomet čia dabar jau reikia darbininkus gelbėt."

Iš jų ilgesnio pasikalbėjimo, teisingiau sakant, rėkavimo, supratau juos ėsant komunistais.

Matomai komunistams labai nepatinka, kad kalbėtojas ragina darbininkus eit do ros ir legislaturos keliu. Jų troškimas ir nusistatymas viską sutrempt, kas kelyje, — tiesa, valdžią, dorą ar religiją, bile tik tai kogreičiausia atsiek savo tikslą — įkunyt komunizmo raudoną vergiją. Bet sveikai protaujantis darbininkas eis legališku keliu, nors ir toliau, atsiekimui savo klesai tiesas, negu, žut but kautis. O po kovai patekti į komunizmo nelaisvę ir vergiją, kur nė piliečio balso, nė žmogaus prigimtų tiesų nėra guodonės, o ką jau kalbėt apie darbininko gerbuvį? Rods, po penkių metų rusiški komunistai įsteigs "rojų" ant žemės. Gal but?!

—Smulkutis.

GARSINKITĖS "SANDAROJE"

Aušrelės-Gabijos

PIKNIKAS

Birželio-June 21, 1931

VOSE'S PAVILLION PARK,

Maynard, Mass.

Šis PIKNIKAS bus nepaprastas, nes jį rengia jaunuomenė. O tuom bus duodama programas abiejų chorų po vadovyste Jono Dirvelio. Apart to bus visokių margumynų. Taipgi bus Dirvelio Orchestra. Taigi prašome paremti kulturinį jaunų veikėjų darbą.

Visus Kviečia — Gabija-Aušrelė.

Visiems Naudinga Knyga

Namų Daktaras

Parašė Dr. A. J. Karalius

Čia žemiau paduodame šios knygos turinį, iš kurio jau galimą pilnai spręsti jos naudingumą:

1) Nelaimingi atsitikimai
2) Plaukai ir jų ligos
3) Akių ligos
4) Burnos ligos
5) Nosies ligos
6) Krutinės ligos
7) Gerklės ligos
8) Skilvio ligos
9) Žarnų ligos
10) Puslės ligos
11) Inkstų ligos
12) Kepenų ligos
13) Odos ligos
14) Paveldimos ligos
15) Industrinės ligos
16) Limpamos ligos
17) Kraujo ligos
18) Įvairios ligos
19) Moterų ligos
20) Vaikų ligos
21) Venerinės ir lyties ligos
22) Proto ligos
23) Maistas sergant.
24) Naminė Aptieka
25) Ligų gydymas; vaistai
26) Įvairus gydymai

Šią naudingą knygą galima gauti Sandaroje.

Kainą: $2.00 kietais apdarais; $1.50 minkštais apdarais.

Už persiuntimą nerokuojame.

SANDARA

3236 So. Halsted St., Chicago, Ill.

Tel. CALUMET 3277

Atpigo Laivakortes

Tuojaus kreipkitės ir važiuokite per Sandaros Laivakorčių

AGENTURĄ

Šiuose bedarbės laikuose visiems lietuviams kurie tik važiuos per Sandaros Agenturą parduosime laivokartes į Lietuvą ir iš Lietuvos šia kaina:

Iš New Yorko į Kauną ir iš Kauno į New Yorką (round-trip) ant didžiųjų laivų (Europa, Bremen ir kt.) $177.00

Ant visų kitų laivų iš New Yorko į Klaipėdą ir iš Klaipėdos į New Yorką $150.00

Prie šių sumų dar reikia pridėti karo taksų $5.00 ir Lietuvos piliečiams pagalvinių taksų $8.00

Šis nupiginimas tęsis nuo kovo 2 d. iki Balandžio 30 d. ir nuo Rugpiučio 1 d. iki Spalių 15 d. šių metų.

Taigi visi kurie rengiatės važiuoti tuoj kreipkitės į Sandaros Agenturą, čia gausite visus reikalingus patarimus, patarnavimus ir geriausią kelionę į Lietuvą ir iš Lieutvos. Išpirktos laivakortės yra geros ant dviejų metų.

Visiems norintiems važiuoti parupiname pasus, vizas, sugrįžimui dokumentus ir kitus reikalingus raštus. Toliau nuo Chicagos gyvenantiems visus patarimus suteikiame laiškais.

Kreipkitės šiuo adresu:

Sandaros Steamship Agency

3236 S. Halsted St. Chicago, Ill.

K. ŠIDLAUSKO
APTIEKA
Kurioje galima gauti visokių gyduolių ir įvairių šaknų.
Reikale kreipkitės:
373 BROADWAY
SO. BOSTON, MASS.

Lietuviškų Čeverykų Krautuvė
90 MILLBURY ST.
Worcester, Mass.
Vincas Česna, dabar parduoda visą tavorą atstirai. Nori išparduoti viską kuogreičiausia. Prieinamos kainos.

BRONIS KONTRIM
Lietuviškas Constable, Real Estate Insurance Broker ir Justice of the peace.
120 Marine Road, So. Boston, Mass
Tel. So. Boston 2483 — W.

Tel. Park 2240-4274-4381
PETER BROTHERS
COAL, WOOD & [illegible]
Geras Patarnavimas
161 WASHINGTON STREET
WORCESTER, MASS.

National Ice Cream Co.
Darydami kokius parengimus reikalaukite musų ice Creamo ir toniko. Visiems suteiksiu tinkamą patarnavimą.
P. A. DĖDYNAS
96 MILLBURY ST. WORCESTER, MASS
Telefonas: Park 7984

Garadžiaus Telefonas So. Bost. 9777
Stubos Telefonas So. Boston 1463-J
PARKWAY AUTO SERVICE
SAVININKAS VIKTORAS VAITAITIS
Parduodam naujus Studebaker'us ir Erskine'us. Taipgi taisome visokios išdirbystės automobilius. Parduodame Gulf ir Sinclair gazoliną. Parvežam nuo kelio sugadintus automobilius, teikdami geriausį patarnavimą už prieinamiausią kaina. Visuomet kreipkitės pas mus o busit užganėdinti.
415 OLD COLONY AVENUE SOUTH BOSTON, MASS

P. J. AKUNEVIČIUS
LIETUVIS GRABORIUS
SUTEIKIA GERIAUSĮ PASKUTINĮ PATARNAVIMĄ
Už pilną pagrabą galima apsieiti su $80 ir augščiau už didelius. O už vaikus nuo $20 ir augščiau. Patarnauja gražiai ir pigiai.
OFISO IR GYVENIMO ANTRASAS:
250 Broadway So. Boston, Mass.
Telephone So. Boston 4486

CHICAGOJE

P-nas J. Elias Vaišino Musų Laikraštininkus

Dalyvavo trys redaktoriai

"Sandaros" red. M. Vaidyla; "Naujienų" — P. Grigaitis ir "Draugo" — L. Šimutis sykiu su Lietuvos konsulu p. A. Kalvaičiu pereitam antradieny buvo pakviesti p. J. Elias, Universal State banko prezidento į didžiulį Hamilton klubą.

Prie karališkos vakarienės buvo kalbėtasi apie daugelį svarbiųjų biznio reikalų. P-as J. Elias pareiškė savo nuomonę kaip reiktų stiprinti Chicagoj lietuvių pozicijas ir neleisti, kad svetimtaučiai neužgriebtų musų nuosavybių iš biznių.

Tai tur but pirmutinė šios rųšies vakarienė, kur dalyvautų išimtinai laikraštininkai.

S. L. A. 36 KP. ĮVYKĘS MITINGAS

Pereitam trečiadieny ši didžiausi Chicagos S.L.A. kuopa turėjo savo susirinkimą. Raportai iš S.L.A. 6-to apskričio, ligonių lankymo komisijos pranešimai užėmė didesnę dalį susirinkimo.

Pirmininkavo p. A. Zalatoris.

J. Antanaitis ligonbuty

Lietuvių Auditorijos prižiūrėtojas del didelio skaudulio rankoj turėjo vykti Cook County ligoninėj operacijon.

p. Šėmaitienė įteikė kuopai prašymą, kad sušelptų iš našlių ir našlaičių fondo. Ištirti prašančios padėtį nutarta išrinkti komisiją iš M. Vaidylos, F. Platkausko ir J. Juozapavičiaus.

Neužilgo įvyks kuopos išvažiavimas.

PRANEŠIMAS

Illinois Lietuvių Pašelpos Kliubas laikys prieš-pusmetinį susirinkimą penktadieny, birželio 5-tą, 1931 m., Chicagos Lietuvių Aauditorijoj, 3133 So. Halsted St., 7:30 val. vakare. Visi kliubiečiai butinai atsilankykite, nes yra daug svarbių reikalų aptarti šiame susirinkime.

A. Kaulakis, nut. rašt.

Lietus Sutrukdė Kapinių Iškilmes.

Programas buvo prirengtas gražus, bet neįvyko

Visi Chicagos lietuviai laukė kapinių dienos. Bet ji atėjo tamsi ir lietinga. Prirengtoji programa artimai tiko tos dienos upui. Dainos, kalbos ir deklamacija buvo numatomos kuogeriausios. Apgailėtinai, publika to visko neužgirdo. Ašarojanti publika sutrukdė.

Birutės choras ilgai mokinosi naujas dainas. Pirmyn choras turėjo gerą programos dalį. Kalbėtojai buvo pasirengę atiduoti pagarbą pasitraukusiems iš musų tarpo. Eilės irgi atsakė dienos upui. Bet kam čia dar minėti. Kitais metais gal turėsime gražesnę dieną ir Tautiškos kapinės pamatys vėl tukstančius žmonių.

SUSIRINKIMAS.

11-to Wardo balsuotojų (voters) svarbus mitingas įvyks penktadieny, birželio 5tą, Sandaros svetainėj, 3236 So. Halsted St. 8:00 val. vak.

Mitingo tikslas yra, kad išrinkus viršininkus: Pricincto kapitoną ir pagelbininką. Taigi patartina visiems 11-to Wardo lietuviams atsilankyti į ši susirinkimą, kuris yra gan svarbus, ir kuriame galės kiekvienas išgirsti, kokią naudą atneša dalyvavimas politikoje.

Kalbėtojais bus p. Sam Elijash ir p. Julius J. Link.

Tai bus įdomiausias politinis mitingas, kokį kada esame turėję.

—Rep.

LABAI SVARBU.

Sandaros pikniko rengimo komisijos ir visų narių domei!

Prie Sandaros Centro pikniko, kuris įvyks Liepos 26 dieną, jau yra smarkiai rengiamasi. Tikietai jau yra padaryti ir todel prašome visus komisijos narius ir visus sandariečius ateiti į Sandaros raštinę ir pasiimti pikniko tiketų pardavinėjimui. Musų visų yra pareiga pasidarbuoti, kad šis piknikas butų pasekmingas. Ir jis bus pasekmingas, jeigu mes visi dirbsime.

Kiekviena kuopa, gavus iš anksto tiketus, galės išpildyti savo kvotą. Taigi kreipkitės į Centro raštinę ir pasiimkite pikniko tiketų.

Piknikas įvyksta Liepos-July 26 dieną, Justice Park darže, Justice Park, Ill.

4-to Apsk. Valdyba.

Kaslink Rengimo Pikniko.

Mes lietuviai turime labai daug svarbių draugijų, kliubų, ir organizacijų. Šių visų organizacijų siekių įvykdinimui toli neužtenka jų narių mėnesinių mokesčių, ir todel reikia rengti piknikai, koncertai, ir baliai, kad padarius kokius nors uždarbius del draugijos naudos ir turėti kokius nors susiėjimus arba išvažiavimus savo nariams ir abelnai lietuvių visuomenei, kurie eidami į minėtus parengimus, pilnai žino, kad jų įžengimo centas parems svarbų visuomenės darbą. Bet kitaip šnekant, kur musų draugijos ir organizacijos dings jai visokie privatiški biznieriai per savo skelbimus rengs ir trauks į savo bizniškus parengimus vien tik del savo ypatiškos naudos? Šios naujos **prapagamos** jau pasidarė pradžia. Tai buvo sutraukta tukstantinė žmonių minia į jų koncertus ir piknikus. Pamąstykite kas iš to naudojasi ir kas iš to nukenčia? Reiškia, mes išauklėjome sau lietuviškus biznierius savo draugijų, kompetitorius. Jei mes neapsižiūrėsime į laiką, tai ką mes darysime, kaip musų narys numirs arba susirgs išbuvęs apie 30 metų musų draugijoje ir jei neturėsime jam išmokėti nei pašelpos ligoje nei pomirtinės? Kas atsitiks su musų mokykloms ir apšvietos draugijoms jei mes jų parengimų nelankysime, bet eisime į biznierių parengimus. Čia yra labai svarbus klausimas ir kuomet mes aukuojame tuos dolerius, labai pagalvokime kam juos aukauti.

Žinodami, kad biznierių dalykas yra žiurėti jų bizni, o apšvietos labdarybės pasilinksminimo yra draugijų priedermė rengti panašius parengimus, kas visuomet išeis ant naudos ir draugijom ir biznieriam. O jei mes to nepermatysime į laiką, tai kaip draugijos taip ir patys tie biznieriai, kurie eina į kompeticiją su draugijomis susilauks apgailėtinų sau laikų.

Labdaringos Draugijos Narys.

P-lė STELLA PIVARUNAS, kuri šiam šeštadieny, birželio 6 d. tampa žmona žinomo biznierio p-no RAYMOND GAPŠEVIČIAUS. Abu jie yra sandariečiai.

Vestuvės įvyks puošniam Windermere viešbuty, kur dalyvaus keli šimtai parinktųjų svečių. Daugelis Chicagos lietuvių inteligentų ir biznierių tapo pakviesta į šią puotą, kuri bus bene šauniausia iškilmė šiuose metuose.

P-lė Stella Pivarunaitė yra duktė žinomo musų veikėjo p. Domininko Pivaruno.

MUSŲ PAČIŲ REIKALAI

KAM ĮTEIKTI MEDALIAI

Gavo kunigas Miliukas
Ardiną kampuotą,
Nes jis leido pasišventęs
"Žvaigždę" iliustruotą.
Kuri buvo retenybė
Ir svarbus dalykas,
Kad nemėgo jos skaityti,
Net pats katalikas.
Gavo dovaną Šaliunas,
Kas gi jo nežino?
Pilna siela atsidavęs
Tikinčius kankino.
Daug jiems apdraudos už-
[rašė
Ir išpildė blankų.
Buvo fronte, nors nematė,
Vokiečių ar lenkų.
Trečias ordenas pateko
Į Žadeikio rankas.
Nuo seniai jis čia žvejoja
Del Lietuvos rinkas,
Kad galėtumėm parduoti,
Šerius, mėsą, skurą,
Ir lietuvišką degutą;
Juodų miltų purą
Ir skilandį ir saldainius;
Gintarus ir liną.
Žodžiu—viską eksportuoti
Ką Kaunas gamina.
Tie trys vyrai išeiviją
Ant pečių sau laiko.
Jei ne jie—mes butum dingę
Be vilties ir saiko.

— Musmirė.

Jauniausių žmonių kontestas

"Draugas", norėdamas surasti ar bent vienas lietuvis nesulaukė Metuzalės 800 metų amžiaus, paskelbė senelių kontestą. Kas daugiau turės metų, tas laimės dovaną. Kadangi pats seniausias žmogus tur but nebegalėtų iš lovos pasikelti, mes skelbiam kitą kontestą: jauniausio žmogaus. Kas žino prašomas asmeniškai atsilankyti arba per kitą pranešti.

Merginos ir moteris privalo atsinešti gimimo metrikas, kad neišeitų nesusipratimų.

Dr. Kaspučio kandidatura

Paskiausiam nekaltų bernelių vidurnakties mitinge buvo įnešta, kad vienbalsiai kooptuoti į draugiją Dr. Kasputį. Keliatas kalbėtojų labai entuziastiškai parėmė.

Galutinas nuosprendis paliktas dvasios vadui.

J. F. Budrikas piknikų biznyje

Palaikymui, gal greičiau skriaudimui, lietuvių dainų per radio, p. Budrikas surengė pereitam sekmadieny pikniką. Sako, jog žmonių atsilankę pusėtinai daug. Mat, nusibosta klausytis radio dainavimų, tai žmonės traukia į laukus pailsėti.

Chicagos lietuviams dar reikalinga "hot dog stand".

Klaidos Atitaisymas

Man esant korespondentu ir renkant įvairias žinias, tad likau neteisingai informuotas, kur tilpo "Sandaroje", spalio mėnesį, 1930 metais, apie Worcesterio Lietuvių Savitarpinės Paskolos Banką (Lithuanian Credit Union).

Šiuomi atšaukiu minėtą korespondenciją.

318 kp. Korespondentas.

Garsinkitės "SANDAROJE"

Parankumas

Daryk bizni su stiprum Banku jusų apielinkėj! Čia, 1110 West 35th Street visuose finansiniuose reikaluose jųs gausit geriausi patarnavimą. Musų darbininkai kalba lietuviškai ir mielai visame kame patarnaus ir pagelbės bile reikale. Taipgi jųs galite palikti prie banko savo automobilį taip ilgai, kaip jus norite.

Kam jums važiuot į miestą, kuomet jus galite atlikti savo visus bankinius reikalus savo apielinkėj saugiam, stipriam ir gerai tvarkomam Banke. Atidaryk savo taupymo sąskaitą šiandie!

CENTRAL Manufacturing District BANK
A TRUST COMPANY
1110 West 35th Street
A State Bank • • • • A Clearing House Bank

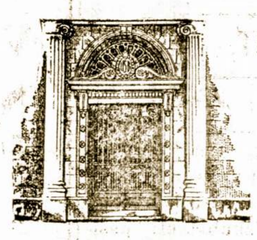

Bus Gera Proga

Lietuviams pasinaudoti, atsiėmus nuošimčius ant savo padėtų ant taupinimo vidurmiestyje pinigų po 1 d. liepos, šių metų, ir vietoj laikyti ant 3čio nuošimčio tokiose vietose, kurios yra nusistatę neremti musų tautą, nedaryti jokių paskolų nei Jums nei Jusų draugams, tai bus gera proga pasidėti ant 6-to nuošimčio, nusiperkant geros rušies, pirmus geriausius žinomus ir užtikrintus morgičius.

Tautiečiai, laikydami savo pinigus bankuose, iš ko neturite naudos, tiktai nuostolį ir darote skriaudą savo apygardai.

Šiandien didžiausios milijoninės kompanijos išvarė daug musų tautiečių iš biznio su staku, o dabar bando išvaryti iš nuosavybių-praperčių, neatnaujindamos morgičių ir nedarydamos paskolų musų tautiečiams.

Del to gi susipraskite ir nepraleiskite progos pakol nėra pervėlu. Del Jums reikalingų žinių ir teisingų patarimų kreipkitės į savo draugišką, teisingą ir tvirtą įstaigą —

UNIVERSAL STATE BANK
3252 South Halsted Street, Chicago.

Peoples Furniture Krautuves

Duoda Gražius Lietuvių Radio Programus kas sekmadieni nuo 2 iki 3 val. po pietų iš stoties

W. B. B. M.

770 KILOCYCLES

Nepamirškite Pasiklausti

Radio, Rakandus

ir visokius

Namu Reikmenius

Galima įsigyti su pilnu saugumu. Su didesniu užsiganėdijimu.

Peoples Furniture Co. Krautuvese

Peoples Furniture Co. Krautuvės turi geriausią žmonių rekomendacią, nes šios krautuvės yra dižiausios krautuvės iš visų lietuviškų krautuvių Amerikoje. Kaip prekių pasirinkimu, taip ir turtu ir prekių skaitlingumu. Čia yra visa, kas tik yra reikalinga del kiekvieno žmogaus namo, delei ramumo ir del patogumo. Rakandai, Radios, Pijanai, Kaurai, Pečiai, Elektrikinės Ledaunės, Drabužių Plovyklos ir t.t. Viskas yra parinkta iš atsakomingiausių Amerikos išdirbyščių, naujausių pagerinimų, naujausių madų, neapskaitomas rinkinys, pritaikinimui kiekvieną pirkėją.

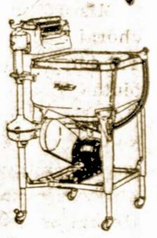

Žmonės kurie pažysta Peoples Krautuves, visi jie tiki ir gerai žino, kad šios įstaigos siekiai ir prekybos vedimo patogumai visuomet ir visiems lankytojams yra daleistina teikti atsakomingesnes prėkes, geresnį patarnavimą

už

MAŽESNĮ ATLYGINIMĄ

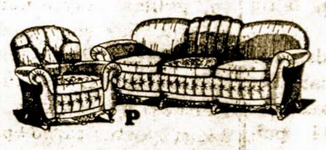

Prie to, del dar geresnio, šių krautuvių lankytojų užganėdijimo Peoples įstaiga turi nuosavą seklyčiom setų dirbtuvę del suteikimo savo rėmėjams geresnio padarymo Parlor Setus už žemesnę kainą.

Pažinkite Peoples Krautuves — Tuomet — Lankysite — Taupysite ir Džiaugsitės!

SOUTH WEST SIDES LARGEST STORES
The Peoples Furniture Co.
INC.
FURNITURE, RADIOS, PIANOS, RUGS, STOVES & GEN. HOUSEHOLD GOODS
EVERYTHING For The BETTER HOMES

4177–83 Archer Ave.
Cor. Richmond St.
TEL. LAFAYETTE 3171

2536–40 W. 63 St.
Cor. Maplewood Ave.
HEMLOCK 8400

Chicago, Illinois

Chicagoje

Praleisk Linksmai Laiką.

Jeigu nori atsiminti ir pergyventi tuos linksmus ir smagius laikus Lietuvoje, neužmirsk atvažiuoti į šį Sandaros 4-to apskričio rengiamą išvažiavimą.

Ateinantį Sekmadienį, 7 d. birželio, suvažiuoja visi Chicagos Sandariečiai į Baukšo ukę, linksmai ir maloniai praleisti valandėlę liuoso laiko. Tas laikas bus praleistas tikrai lietuviškam gojuje, kuris susideda iš puikiai žaliuojančių įvairiausių medžių ir krumų. Baukšo ukis susideda iš didesnės dalies pievų, kuriose dabartiniu laiku žydi įvairiausios gėlės, bei žaliuoja siubuojanti žolelė. Per ją teka tyras čiurkšlenantis upelis. Visa tai mums primena Lietuvos gražiąja gamtą ir puikiausias apielinkes, kurio se mes tiek linksmų valandų praleidome ir kurias yra sunku užmiršti.

Taigi, kad tuos smagiuosius laikus atsiminus, ir buvo surengtas šis šaunus išvažiavimas į kurį visi ir visos esate kviečiami atsilankyti ir smagiai su mumis laiką praleisti.

Privažiavimas yra galimas automobiliais ir gatvekariais.

Kelio rodyklė:

Automobiliais: Kean Ave. iki 87 gatvės; 87ta į vakarus iki Baukšo ukės, kur bus paženklinta veliavukėmis ir kitais Sandaros ženklais.

Gatvekariais: Imkit Joliet karą iki Spring Forest; išlipkite ties Kazwell ofisu ir mokykla, kuri randasi antroje pusėje; eikite į pietus Nolton gatve tris blokus iki Baukšo ukės, kuri bus papuošta lietuviškomis veliavukėmis.

Tikimės visus matyti sekantį sekmadienį.

—Komitetas.

Iš ALT. Sandaros 75 Kuopos Padangės

Viršminėtos kuopos nepaprastas susirinkimas įvyko geg. 26 d., Sandaros svetainėj. Susirinkimas buvo gyvas ir skaitlingas. Išklausyta ir su padėka priimta raportai rengtų vakarų per pp. K. Katkevičienę, O. Feranienę ir M. Bernotaitę. Viršminėtų narių pasidarbavimu kuopai liko gražaus pelno.

Balsuojant Centro Valdybą, rezultatai buvo sekanti: Į Prezidentus, Dr. A. Zimontas, Chicago, Ill. gavo 27 balsus, p. P. Bukšnaitis, New York — 8 balsus.

Į Vice-prez. J. Grinius, Philadelphia, Pa. — 13 balsų, V. M. Čekanauskas, Hartford, Conn. — 17 balsų ir F. Platkauskas, Chicago, Ill. — 5 balsus.

Į Sekretorių: A. Micevičia, Chicago, Ill. — 14 balsų, M. Vaidyla, Chicago, Ill. — 21 balsą.

Į Iždininką: D. Pivarunas, Chicago, Ill. 26 balsus, Petras Pivarunas, Pittsburgh, Pa. — 9 balsus.

Delegatais businčiam Seimui, Detroite, išrinkta S. K. Grišius, K. Katkevičienė, O. Ferantienė ir M. Bernotaitė.

Nutarta pasveikyt Seimas su stambia auka.

Nors ir apgailėtina, bet visgi už nėmokėjimą mokesčių, šiame susirinkime tapo išbrauktas iš organizacijos narys A. A. Žalpis.—**Narė.**

BIRUTĖ

Pereito ketvirtadienio vakare, Lietuvių Auditorijoje, vietos dailės draugija "Birutė" turėj savo taip vadinamą metinį susirinkimą, kuriame ir tapo išrinkta nauja valdyba sekančiai:

Pirmininku išrinkta Dr. C. Kliauga; vice-pirm. — Joe. Puišys ir John Sharelis; iždininku — G. Šukys; nutarimų sekretorė — Genovaitė Zelnis; fin. sekretorė — Vera Stradomskaitė; iždo globėjai: — ponia Nora Gugis ir J. P. Varkala; rengimo pramogų vedėja — Vanda Micevičiutė, pagel. Martha Jocius, Mrs. Helen Sakalas ir Albertas Bagdonas; anglų skyriaus red. Bernice Tverijonaitė.

Taipgi reikia pažymėti, kad Dr. Kliauga, p-lė Zelnis ir p. Šukys, šias pereigas ėjo ir pereitais metais, ir birutiečiai, kad įrodyti jog virš paminėti asmenys gerai atliko savo pareigas — juos išrinko ir šiems metams.

Susirinkimas buvo labai skaitlingas ir gyvas; buvo ir "spyčių", kuriuose, rodos, geriausia pasižymėjo sekretorė p-lė Genovaitė Zelnis.

Geriausio pasisekimo Birutei su jos gabiu vedėju p. M. Yozavitu ir su nauja energinga valdyba.

PIKNIKAS.

Teko sužinoti, kad Birutė smarkiai rengiasi prie savo darbuotės istorijoj pirmo piknike, kuris įvyksta birželio-June 21 d., Justice Park darže, Justice Park, Ill. Patartina sekti tolimesnius pranešimus ir atėjus laikui, dalyvauti Birutės piknike. —**Mates.**

Del Gerovės Lietuvių.

Iš priežasties bedarbės ir permainų ekonominiame gyvenime, susirinkimai yra šaukiami sekančiose vietose:

Marquette Park Par. svetainėje, ant 68-tos ir Maplewood Ave., seredos vakare, 10 d. birželio, 7:30 val. vak.

Visi lietuviai iš Marquette Parko ir aplinkinės turėtų susirinkti, kur išgirs naudingų patarimų iš to vakaro kal bėtojų.

Antras susirinkimas bus laikomas Visų Šventų Parp. svetainėje, ant 107tos ir Wabash Ave., Roselande, ket. vergo vakare, 11 d. birželio, 7:30 val. vakare. Roselandiečiai ir apilinkės lietuviai esate kviečiami susirinkti ir išgirsti lietuviams naudingų pa tarimų.

Su pagarba,

Rengimo Komitetas.

Gražus Lietuvių Rodio Koncertas.

Praeitame sekmadienyje iš WBBM radio stoties ir vėl girdėjome labai gražų koncertą, kurį davė Peoples Furniture Co. Drąsiai galima pasakyti, kad tai buvo vienas geriausių programų, girdėtų sekmadienyje iš visų radio stočių. Lietuviai gali pasidžiaugti, kad turi pajėgų, kurios radio programus taip gražiai gali išpildyti.

Pirmu kartu per radio dainavo p-nia Elena Bertash. Pasirodo, kad ji yra viena iš geriausių dainininkių, kuri ligi šiol tik roselandiečiams tebuvo žinoma. Jos gražus balsas gerai skambėjo. Tarmė irgi labai gera, kas dainavime yra labai svarbu daiktu, o ypač dainuojant per radio. Solo dainavo ir p. K. Pažerskis. Šiuo kartu jam ypatingai pavyko gerai padainuoti. Onos—Elenos (Juozaitienės ir Benaitienės) duetas, kas kart darosi geresnis. Rods, klausytum jų ir klausytum. Dvigubas kvartetas irgi daro pažangą. Gerai padainavo keletą naujų dainų.

Šį programą paįvairino prof. F. Mast (Mastauskas) savo gražia ir turininga kalba apie ateivybę Amerikon. Jo žodis ypatingai svarbus tiems, kurie mėgsta vadinti save "šimtą procentiniais amerikonais". Jisai kalbėjo angliškai ir "you can not beat him."

Taipgi buvo pasakojama skanus juokai ir žingeidžios bėgančios žinios. Abelnai visas programas buvo labai žingeiduš ir žavėjantis klausytojams.

Radio Klausytojas.

PRANEŠIMAS

Chicagos Lietuvių Auditorijos direktorių ir draugijų atstovų susirinkias įvyks pirmadieny, birželio 8-tą, 1931, Auditorijos svetainėj, 3133 So. Halsted St. Visi direktoriai ir atstovai butinai atsilankykite į ši susirinkimą, nes yra daug svarbių reikalų aptarti. Taipgi bus rinkimas darbininkų del korporocijos pikniko. Piknikas bus birželio 28-tą, Černiausko darže. Taipgi, kurie paėmėte parda vinėti tiketus del išlaimėjimo automobiliaus, malonėkite grąžinti stabus ir pinigus, nes turi buti sugrąžinta prieš pikniką.

A. Kaulakis, nut. rašt.

KAMBARIAI ANT RENDOS

5 erdvus, — šviesus kambariai, patogus dėl šeimynos arba profesionalui prie D-ro Zimonto ofiso, 3252 S. Halsted St.

Meldžiu atsišaukti dėl informacijų į

DR. A. ZIMONT
Victory 2514

NAUDOKIS PROGA

Ateik į 2625 State Street del medžio — "Lumberio" ir Plumingo reikmenų.

ED. ROCKWOOD
2625 State Street
Chicago

Reikalingi Agentai

Vyrai — moterys gero budo virš 40 m. amžiaus visur pardavinėjimui Cherokee gvarantuotų gyduolių; geras uždarbis. Kreipkitės ypatiškai arba rašykit

CHEROKEE MEDICINE CO.
2110 So. Halsted St.

LIETUVOS PASKOLOS BONAI

Mes mokame už Lietuvos Laisvės Paskolos Bonus brangiausia už visas kitas įstaigas Amerikoje. $80.00 už $100.00 vertės boną ir $40.00 už $50.00 vertės.

Norėdami parduoti, atsikreipkite ypatiškai arba prisiųskite registruotame laiške. Tuoj gausi banko čekį.

Prirengiame dokumentus keliauninkams, parduodame laivakortes ant visų ekskursijų rengiamų per Lietuvių Laivakorčių Agentų Sąjungą.

Siunčiam pinigus Lietuvon.

JOHN J. ZOLP
4559 South Paulina Street,

Tel.: Virginia 2448
Archer Ave. Bird Store

Parduodame Kanarkas, Papugas, Įvairius Paukščius, Importuotas Klėtkas, Šiltų Kraštų Žuvis, Stiklinius Žuvims Indus, Šunis ir Kitus Naminius Gyvuliukus.

John F. Kalkė, Savininkas.
4123 Archer Ave.,
CHICAGO, ILL.

Phone Boulevard 2035
"Sveikinkit su Gėlėmis"
Urba Flower Shoppe
Skintos Gėlės, Augalai, Vestuvėms Bukietai.
Specializuojame Laidotuvėms Gėlėmis.
3324 So. Auburn Ave.

LOVEIKIS
Kvietkininkas
NUSKINTOS KVIETKOS

Pristatome į visas miesto dalis Vestuvėms, Bankietams ir Pagrabams Vainikai.

3316 S. Halsted St., Chicago
Phone Boulevard 7314

Kaip Turėt Gražius Plaukus.

Visiem duodu paaiškinimą. Gerai išmėginta pamokinima sutėrkiu kaip užauginti į greitą laiką storus tančius plaukus. Šituo prirodymu žinosite kaip sulaikyti plaukų slinkimą, niežėjimą galvos, odos, pleiskanų išnaikinimą. Kreipkitės laišku ir prisiųskite markę atsakymui.

L. J. GECHUS
201 N. Wells Bldg., Room 600
CHICAGO, ILLINOIS

Phone Yards 5423
J. W. ZACHAREWICZ
Real Estate, Insurance and Loans
903 West 33rd Street
CHICAGO, ILL.

Universal Restaurant
Skanus Valgymai
Kepta Vištiena
750 W. 31st St.
Netoli Halsted Street
A. A. NORKUS Sav.

Tel Yards 1138
Stanley P. Mažeika
LIETUVIS GRABORIUS
Automobilius galima gauti visokiems reikalams.
3319 Auburn Av. Chicago

GRABORIAI

Simpatiškas — Mandagus — Geresnis už kitų Patarnavimas
J F. Eudeikis Komp.
PAGRABŲ VEDĖJAI
Didysis Ofisas
4605-07 S. Hermitage Ave.
Tel. Yards 1741 ir 1742
SKYRIUS
4447 South Fairfield Avenue
Tel. Lafayette 0727
SKYRIUS
1410 S. 49th Ct., Cicero, Ill.
Tel. Cicero 3794
SKYRIUS
3201 Auburn Avenue
Tel. Boulevard 3201

J. PAWLOWICZ, A. L. J. F. RADŽIUS
Pigiausias Lietuvis Graborius Chicagoje

Laidotuvėse patarnauja geriausia, ir pigiau negu kiti: todel kad jis priklauso prie grabų išdirbystės.

Ofisas: **668 West 18th Street,**
Telephone Canal 6174
Skyrius: **3238 So. Halsted St.,**
Telephone Victory 4088

J. LULEVIČIUS
Graborius ir Balsamuotojas
3103 So. Halsted St. Chicago
Telephone Victory 1115

Patarnauju laidotuvėse visose miesto dalyse. Moderniška koplyčia veltui.

S. D. LACHAVICZ
LIETUVIS GRABORIUS IR BALSAMUOTOJAS
Patarnauju laidotuvėse kuopigiausiai. Reikale meldžiu atsišaukti, o mano darbu busite užganėdinti.
2314 West 23rd Place
Tel. Roosevelt 2515 ir 2516
SKYRIUS:
1439 So. 49th Court, Cicero, Ill.
Telephone Cicero 5927

ADVOKATAI

A. A. ŠLAKIS
ADVOKATAS
Ofisas vidurmiesty
Room 1502
CHICAGO TEMPLE BLDG.
77 West Washington Street
Corner Washington and Clark Sts.
Ofiso Tel. Central 2978
Namų Tel. Hyde Park 3395

Phone Franklin 2460
LEONAS S. MIKELONIS
ADVOKATAS
10 South LaSalle Street
Vakarais nuo 6 iki 9 valandai
3315 South Halsted Street
Telephone Boulevard 3697

PAUL M. ADOMAITIS
ADVOKATAS
Ofisas vidurmiestyje
Room 2414
One North La Salle Building
One North La Salle Street
(Cor. La Salle and Madison Sts.)
Ofiso Tel.: State 2704; 4412

K. GUGIS
ADVOKATAS
MIESTO OFISAS
127 N. Dearborn St.,
Room 1111
Telefonas Central 4411
Valandos: nuo 9 ryto iki 4 po pietų
GYVENIMO VIETA
3323 So. Halsted St.
Tel. Boulevard 1310
Val.: nuo 6 iki 8 val. kiekvieną vakarą, išskyrus ketvergą.
Nedėliomis nuo 9 iki 12 v. ryto

A. A. OLIS
ADVOKATAS
11 So. LaSalle St., Room 2001
Telephone Randolph 0331—0332
Val.: nuo 9 ryto iki 6 v. vak.
3241 South Halsted Street
Telephone Victory 0562
7—9 v. vak. apart Panedėlio ir Pėtnyčios

GARSINKITĖS "SANDAROJE"

Phone Boulevard 7042
DR. C. Z. VEZELIS
DENTISTAS
4645 South Ashland Avenue
Virš Marshfield Drug Store
Arti 47th Street

Tel. Republic 2236—Hemlock 2010
DR. K. DRANGELIS
DENTISTAS
2417 West 63rd Stree
(arti Western Ave.)

Tel. Victory 3687
DR. J. P. POŠKA
GYDYTOJAS IR CHIRURGAS
Ofisas 3133 South Halsted Street
Valandos:
Nuo 9 iki 12 ryto ir nuo 7 iki 9 v. v., apart antradienio ir šeštadienio.
Res.: **6504 South Artesian Avenue**
Phone Hemlock 2374
Valandos: nuo 3 iki 6 po pietų, antrad. ir šeštad. nuo 3 iki 9 v. v.

Phone Canal 6222
DR. S. BIEŽIS
GYDYTOJAS IR CHIRURGAS
2201 West 22nd Street
(Cor. Leavitt St.)
Val.: nuo 1 iki 3 ir nuo 7 iki 8 v. v.
Nedėliomis nuo 10 iki 12 rytą.
Rez.: **6640 S. Maplewood Ave.**
Tel. Republic 7868

DR. P. Z. ZALATORIS
GYDYTOJAS IR CHIRURGAS
Ofiso Valandos:
10:30 iki 12 v. rytais
1 iki 3 val po pietų
6 iki 9 val. vakarais.
Sekmadieniais: 9 iki 12 v. rytais
Ofisas:
1821 So. Halsted Street
Telefonas Canal 0257
Rezidencija:
6600 So. Artesian Avenue
Telefonas Prospect 6659

SVARBI ŽINIA
Dr. M. T. Strikol'is
LIETUVIS
GYDYTOJAS IR CHIRURGAS
Perkėlė savo abu ofisų į naują vietą
po numeriu
4645 So. Ashland Ave.
Valandos: 2 iki 4 ir 6 iki 8 vakare
Nedėliomis pagal sutartį.
Ofiso Tel.: Boulevard 7820
Namai **6641 So. Albany Ave.**
Tel.: Prospect 1930

DR. A. J. KARALIUS
GYDYTOJAS IR CHIRURGAS
3147 South Halsted Street
Tel. Calumet 3294
Ofiso valandos:
nuo 9 iki 12 v. dienos ir
nuo 2 iki 9 val. vakare.

Phone Victory 2188
DR. M. ŽILVITIS
DENTISTAS
3243 South Halsted Street
CHICAGO, ILL.

Phone Victory 2514
DR. S. NAIKELIS
Gydytojas ir Chirurgas
Valandos:
Nuo 2 iki 4 ir nuo 7 iki 8:30
Nedėliomis pagal sutartį
3252 South Halsted Street

Phone Victory 2514
DR. A. J. ZIMONTAS
SENIAUSIAS LIETUVIS DENTISTAS
3252 South Halsted Stree

Phone Canal 2118
Ofiso valandos nuo 6 iki 8 v. vak.
DR. A. L. YUŠKA
GYDYTOJAS IR CHIRURGAS
1900 So. Halsted Street
Rezidencija:
4193 Archer Ave.
Valandos: nuo 2 iki 4 po pietų.
Norintieji matyti [illegible] pasaukite telefonu
Phone [illegible]

IŠVAŽIAVIMAS
SANDAROS 4-TO APSKRIČIO
Ned., Birželio 7
Bumšo Darže
87th ir Maple St. Spring Forest, Ill.
Bus šokiai ir valgymai
Tikietai 75c
Važiuok: Kean Ave. iki 87th, arba Archer iki Kazwell ofiso. Ten bus paženklinimas. KOMISIJA.

W. JUCIUS
Sekanti Šeštadienį atidarau naują Valgyklą-Restoraną netoli 63-čios gatvės,
6236 S. Western Ave.
Užkviečiu lietuvius apsilankyti naujoj vietoj.

A. F. CZESNA
Turkiškos, Rusiškos ir Sierinės Vanos, Elektriniai Treatmentai ir Masažai. Ultra Violet Ray.
Su musų naujausios mados įrankiais mes duodame penkioliką skirtingų treatmentų, kurie gelbsti daugelyj ligų, kaip **Lumbago, Rheumatizmo, Sciatica, Paralysis, ir t. t.**
Atdara kasdien nuo 8 val. ryto iki 1 val. ryto.
Nedėliomis iki 2 val. po piet.
Antradieniais tik moterims.
1657 West 45th Street Cor. So. Paulina St. Tel. Boulevard 4552